چونغر

Ketabton.com

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغر

سلیمان لایق

د افغانستان د علومو اکاډیمي

د ژبو او ادبیاتو علمي او تحقیقي مرکز

پښتو ټولنه

دوهم چاپ

۱۳٦۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناپایه چونغر

انسان دڅه لپاره د طبیعت په پیچلې هستي کې دا ستوما نوونکي مزلونه لنډوي. دڅه شي په لټه کې دی او ولي له پر له پسې منډو او هلو ځلو څخه لا س نه اخلي ؟

ژوند او په سړي کې د دوام یوه ناپایه تنده ، د هستېدو یوه مقدسه لمبه ، په نړۍ کې د ټولو رنګونو او آوازونو دهستېدو لپاره کار کوي،تر څو زموږ په کوچنۍ سیاره کې د پیروونو دسترې هستي او تر هغو د را چاپېر شوي ماحول غوښتنې او د نظم او توازن سنفوني پر مخ بوزي او هغه څه ته چې موږ لا سم نه پې پوهېږو کمال او جمال ورکړي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوچني انسان منـــــډې او هـــلې ځــــلې د ستري هستۍ د رشد او تکــــا مل د رضابخشونکې جبر د ژوند ناموس دی. سړی نشي دربدلای او طبيعت نشي دربدلای.

د انسان تکل او تفکر، دهغه منډه او چيغه دستر او نا پايه طبيعت د دوام د ضرورت يوه برخه ده. دی ځان دهستوونکې په مـــقام کېويني، نگېري په ځان کې نه ځايېږي او لکه طبيعت نا پايه دی، رنگونه او عطرونه، آوازونه او پروازونه او هره هغه ښکلې جلوه چې د طبيعت په اجـــزاوو کې څپې وهي، له ده څخه راز پېږي او په ده کې ختمېـــږي، خو واقعيت داسي نه دی کومه منډه چې پيل شوې ده پای نـــلري. هيڅ بربېښنا، هيڅ تالنده او هيڅ حرکت نه ختمېږي، يوا ځي خپــله بڼه اړوي او په نوې بڼه او لا نوې بڼه کې ابدي جريان مومي.

د يوه کوچني اور اورکي چونجي دوزرونو رڼا او د گــــل پر پا ڼه ديوې پرخې د څاڅکې ځلا پای او انجام نلري. بلکې د هستۍ په لويه غېږه کې له يوې جلوې څخه بلې ته او له بلې نه بلې ته ځای بدلوي او د ترکيب او تجزيې په ضروري خلود کې د ابديت پر نا پايه واټ باندې لاروهي او د بې انجامه مقصد خواته ور ځغلي.

هغه تاو او تودوخه چې په ما کې دچونغر کوډ گـــرو جلوو را پيدا کړې ده، د همدې ابدي جبري تکل او ددې نه تما مېــــدونکي ترکيب او تجزيې د بهير دپر له پسې څپو دلايتناهي څاڅکو يو واحد فرد دی. داسي فرد چې کله لکه اوښکه د غمونو او دردونو راز سپړي او کله لکه شبنم د گلپاڼو په رنگينه غېږ کې رغړي.

چونغر څاڅکی دی خو لکه زه، لکه انسان نا پايه دی. هغه به ترکلونو کلونو زموږ دشيبې رنگونه او عطرونه د مستقبلونو له را غوړېدونکو رنگونو او عطرونو سره ترکيبوي او نن ته به په سبا کې دوام ورکوي.

سليمان لايق

۱۳۶۱ر۵ر۲۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه آواز

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما وطنه

اې زما ښكلي وطنه زما تنه
زما كوره ، زما گوره ، زما عدنه
چې نارام شم ته مې وياړې ، ته مې نازې
ستا زانگو د باباغېږ د مور لمنه
زما په ډډو دگلانو پا لنګ لګي
كه هر څومره د ستا خاوره شي اغزنه
په درو كې ، په سيندو كې ، په رغو كې
په هر گام كې دې د ژوند سندره پلنه
هره تېره دې له شور او زوره ډكه
د فرنګ د يرغلو دندان شكنه
ستا په ښنو كې سپېلنى شم وياړنى شم
اې زما ښكلى وطنه ، زما تنه !!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښتو کوره

اې د اشيا تاجه د لرغونو عظمتو کوره
گران افغانستانه، د زړه سره، د پښتو کوره
مينه دې خوځېږي زما په شعر کې څپې څپې
اې د لوړو غرونو او سيندونو او درو کوره
ستا په طبيعت کې، طبيعت هم رزمي شوی دی
اې د سېلاوونو او واورينو توفانو کوره
هره لوېشته خاورې دې کتاب کتاب خبرې دي
اې د روايـاتو، مذهبو او ترانـو کوره
ښـاد دې يې، آزاد دې يې، ودان دې يې!
کور دامنيت دې يې، کعبه دهر افغـان دې يې!

(c) ketabton.com: The Digital Library

زلمي ته

راوزه، له دردو او ارمـــــانو سره راوزه
له عـــلم او له کتاب او له فکرو سره راوزه

له گوټ دا نزوا نه چې کلونه پکې ناست وې
د ژونــــــد د حقیقت له فلسفو سره راوزه

فرصت د ځغلېـــدو بیا زمـانې درته درکړی
میـــدان د امتحان ته له جلـــوو سره راوزه

غـــــورځونه له زړو زړو خبـرو ستړي شوي
له نویو مضمـــــونو او ترانـــــو سره راوزه

ددې ښــــکلي وطن دنیمـــگړتیاوو تلافي ته
له عشق او له وفـــــا او نهضتـــو سره راوزه

اې ځـــــوانه اې افغـانه اې دعصر رازداره
له ښیېر حــــرارت او له لمبــــو سره راوزه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملګرو کاروان

په په مشرق کې بیا روان دی توفان ورو ورو
ځکه خوځي مې په زړه کې ارمان ورو ورو
د افغـــان د وحدت سېـــل راروان شوی
پرې ډوبېـــږي وطني پرنـــګیان ورو ورو
د ژونـــد باد له ابا سینه را خو ځېـــږي
خوځوي د بـــاغ د حورو زلفان ورو رورو
بیـــا په زړه د هنـــدو کش کې اور بلېږي
ترې تاوېـــږي د وطن پتنـــګان ورو ورو
نه پوهېـــږم زمانه په څه تدبیـــــر ده
چې را باسي له رمې نه لېـــوان ورو ورو
له نـــاوې د آبا سیـــن تر آمـــو سینه
را غوړېـــږي زما د هیلو ګـلان ورو ورو
دا ویـــران ویجـــاړ وطن به ګلستان شي
چې پې اوري زما د اوښـکو باران ورو ورو
زړه مې ځـــکه د وصـــال له میو مست دی
چې ځوځېږي د ملـګرو کارولن ورو ورو
د «لایق» د سینې تـــاو به بهـــر نشي
څو پاخه شي دغه نوي ځـــوانان ورو ورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خولو باران

ژړوي مې تېر يادونه د شباب
زه که څه يمه د غرونو ځيږ افغان
يو ځل دومره مهلت را کړه چې اوبه کړم
ستا د شونډو په شربت تږی ارمان
پرېږده پرېږده چې راوسپړي گلونه
دا تېره تېره اغزي د بيابان
که لا سونه د باغوان وای خو ځېدلي
لا په خوابه دا بېديا وه گلستان
هره لوېشته يې د مينې منزلگاه وه
داوطن چې اوس لوخ شوی په دا شان
هره تيږه د وطن بچوته ژاړي
خو افسوس چې څوک يې نه اوري فغان
دلړمو او مارانو په ځای پرېږده
پري خواره شي سندر غاړي بلبلان
هره څنډه به يې رشک د فردوس شي
که پېي سم شي د خولو گرم باران

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پسرلي دېوې

دا اورونه په بېــــدیاوو کې بلېـږي
که د سرو گلو غوټۍ دي چې غوړېږي؟
د خـــــاټولو قافــــلې دي راروانې
که د سرو میـــــو پیالې وېشلې کېږي؟
نوي نوي قـــــوتونه، آرزو گــانې
په رگــو د بزگـــــرانو کې نڅېږي
ځوانه گوره چې فرصت درنه لاړ نشي
زمــــــانه انتظار نه باسي تېرېږي
د وطن فضـــــا هوا او د ښتې غرونه
د زلمــــــــوله ارمانو ســره سمېږي
زمــــانه به پرده پورته کړي له کاره
د زاهـد زړگی که چوي که ویلېږي
چې په سر کې یې هوس د مستۍ نه وي
هغه کـــام نه پورته کېږي، نه رغېږي
پسرلی به نــوي نــوي زېـري راوړي
چې د فکــــــر مسیحا پکې خوځېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دپنجشېرباز

خـــومره زړورد ی دا دغـــرونو د پنجشېر باز
زړه له زمـــري باسي په منـــگولو دا سر تېر باز
ما دخنـــج[1] د پا سه په ډېـــروکې لید لی دی
یوه رپ کې د ستـــر گو، له نطره شي بیا تېر باز
زور یې دسېلاب ، منډه برېښنا ، حمله یې تندر ده
ستر مظهـــر دخلکـــو دقدرت دی دغه هېر باز
ژرنده دآسمان یې که د سر په کـــاسه وگرزي
ټیټ به نشي چـــاته دا مغـــرور دغه دلېر باز

١ ـ په پنجشېر کې یوه دره ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکباب بوی

زړه مې په دردو کې بنـــــا کړی پېـــــچ و تاب
نه پوهېـــږم اور دی ، که جنـــون ، که ا نقــلا ب
اوري له قلـــــمه مې دردونه په خبــــــــرو کې
وو ایه ناصحه څنــــګه بند کـــــړم دا حساب
ورانه میخـــا نه کـــړې نه پوهېږم څه پې شوي دي
ولي پـــــکې نشته نه ســــاقي او نه خــرا ب
نه دلته په جوش او په مستئ کې څوک نڅا کوي
نه پکې مطـــــرب شته نه مـــــلګري نه ربا ب
نه هغه صـــــــوفي شته چې صفا د بایزیــــد لري
نه هغه شیطـــــا ن شته چې آدم یې که خـــرا ب
لارې د مسجـــــد او میخـــا نې دواړه تړلې دي
نشته دی توفیــــــق نه دثـــواب نه دعـــذا ب
نه په دې چمن کې یو شین ډ کـــــی د ګیـــا وینم
نه په دې بستا ن کې یو بلبــــــل ا و یا ګـــلا ب
زړونه یا سینې دي د حر مـــــا ن په لمبو سوې دي
بوی که چېرې جګ شي د وریت شوي یا کباب

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون زلمی ته

گرزه مــــــلا تړلی له وســـــلو سره
جـــــار دې شم زلمیه له پښتـــــو سره
زړه د دښمنـــــــانو دې لـــړزانده وي
ستــــــا د شجاعت له زلــــزلو سره
خــــــاوره د وطن بې میـــو مسته ده
ستــــــا داحساساتو له څپـــو سره
زما قـــــلم او ژبه د تر خـــاورو شي
سم که نشي ستــــــا له قد مــــو سره
پل کېږده چې ستـــر گې درته کېږدمه
زړه ســـــره، له سر او له لېمـــــو سره
فخر کوه خـــــانده چې در جار شمه
داوطن د تـــــادی لوړو غـــــرو سره
گرمه کړه گـــــــرمي دخپلوا کۍ پسې
اې د اور بخــــــــر کې له لمبــــو سره
باز که ستــــا په کور بې ځایه والوزي
وبه سوځي ځـــــــاله له بچـــو سره
جاردې شمه، جاردې شمه، جار دې شم
جـــــار دې شم زلمیه ، له پښتـــو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړورزړه

که لايق د خپل هيواد وفادار نه واى
هسي رنگه به هېر شوى او خوار نه واى

که مې زړه د زړورو په لار نه تلاى
هر طرف به پې د تورو گــوزار نه واى

که مې غږ د خلکو نه واى اوچت کړى
د تورونو په چپـــا و به آزا ر نه واى

شــاعرۍ ته به مې لا س نه و ور وړى
که مې قــا م سره د زړه ا ختيا ر نه واى

زمـــانې که زما درد واى ازمــويلى
هسي رنگه به سا کت او کـــرار نه واى

ما به ځله زړه نيوو د اور لمبـــــو ته
که له ژوند سره مې خيال د قمار نه واى

(c) ketabton.com: The Digital Library

قافله

بې مطلبه بې مطـــــلوبه هره خوا وهي گـــــامونه
نه پوهېږم کـــــــوم پلو ځي دا زمـــوږه کاروانونه

په دې گڼې قافـــــلې کې نه مجنون شته نه لیلا شته
چا ته یوسو ارمـــــانونه ، چا ته وژاړو غمـــــونه

په دردو یــــــو اخته شوي، نه طبیب شته نه دوا شته
څه بې ځــا یه کېږـــد لي دا زمـــــوږ زاړه دردونه

کاشکې نه وای یو ځای شوی له دې ورانې قافلې زه
یا بدله وای دا ځمــــکه او یا نور وای دا کـــــلونه

ویښ به نشي دغه قـــــوم که نغمه شم سر تر پـــا یه
که رباب غونــــــدې گویا شي د لایق د زړه تـــارونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خلکو بیرغ

دفکر په تالـــــونو کې زنګیـــــږمه زنګیږم
دغم په دریابــــــونو کې غرقیـــږمه غرقیږم
چې وینـــــــو د بې دردو کې ونشوم لمبېدلی
په اوښـــکو کې مې پرېږدي چې لمبېږمه لمبېږم
ناصحه زما لمبو ته غرض مه کړه غرض مه کړه
ما پرېږده پخپل اور کې چې سوځېږمه سوځېږم
آدم یم د درخو په لـــور بې واکه بې اختیاره
روان یم په دې هیــــله چې رسیــږمه رسېږم
دقوم په دماغ کې چې کــوم نوی توفان راشي
د شعر په جــــامه کې زه نخیـــــږمه نخېږم
د خـــلکو د قدرت په لاس لوېدلی یو بیرغ یم
د دوی په احساساتـــــو کې رپیــــږمه رپېږم
زه څه یم دا اولس دی چې هرلورې ته مې بیایي
د دوی تر ارادې لانـــــدې خوځېږمه خوځېږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعصرساز

بيا ساقي راغلى ترخـــــو ميو ته بلل کوي
او ريې په پيـــالو کې اچولى ازمو يل کوي

ساز نن بل آواز، بله نغمه، بله مـــزه لري
عصر زېږولى د ذوقـــونو سمـــول کوي

فصل د گلونو د اشيا په لـــوړو غرونو کې
غلى خو ځېدلى د کامـــونو خوځول کوي

خوند د زاهـــدانو له تقوا څخه وتلى دى
زهـــد ريايي شو د زهـــادو شرمول کوي

دا بــــلاا نسان بيا په رگــــو د کائناتو کې
ورو ورو لگيا شوى د اسرارو لټول کوي

هيلې د وطن د ولسونو زمـــا په شعر کې
نو يو ارمانو ته د فـــــکرونو اړول کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګيله منه مينه

په بهانو مې له خپـــــل ځانه شړې
چا ته ګيـــــله چـــاته ژړا وکړم

پخچپـــــله سهو نه پوهېـــږمه زه
د کـــــومې عفوې تمنـــا وکړم

نه مې منې او نه مې زړه راکــوې
چـــا ته شــکوه ددې بـــلا وکړم

لېـــونی زړه مې نه صبرېږي ورونو
چـــا سره کېنمه ســــلا وکړم

رقيب زمـــــا د عمر غم خـوړلی
ژړا د نن که د سبـــــا وکـــــړم

اشنـــا بېلېــــږي ، زړه اشنا لټوي
عذر د زړه که دا شنـــــــا وکړم

په دې بې درده دنيـــا ګې کې ربه
له چـــــا نه هيله د وفـــا وکړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساقي ته

ساقي لاس وړه پيمـــانې ته چې ځنډېږي
د زمـــــان قـــــافله درومي نه درېږي
څو چې ستـــر ګې وازوو بهار به نه وي
ځواني خوږ شاني يو خوب دی او تېرېږي
نه په عمـــــر څه بـــاور شته نه په حسن
څوک خبر دی چې سبا لمر به پې خېژي
خـــــام حريف د خم مدار ته منتظر دی
بدمستي د تاک په پـــــانو کې نخېږي
خوبان خوشي خپـل جمال ته غره شوي
د ګــــل پاڼه په يوه سېــــــلۍ رژېږي
هغه لوښی چې کـلال د زمان جوړ کړي
خامخـــــابه د هغه په لاس متيـــږي
ساقي راکـــــړه پيمانه پروايې مه کړه
ښه پوهيــږې چې څه کېږي هغه کېږي
د زاهـــــد داکـــــردې او جفـــا ګانې
تش په ميـــــو عـــــلا جېږي او هيـــرېږي
ژر مې مست کړه چې فضول عقل مې وژني
دافضا مـــــــا لره تنګه کيـــــږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډ عمر

څو غوټۍ ورته خنـــــد لې بهار تېر شو
لا مســکا يې کړې نه وه چې وار تېر شو
د شېبو د تېـــرېدو په هنـــــګامه کې
ژوندون ستر ګې خلاصولې قطار تېر شو
ما پيـــاله پورته کوله چې ځان تود کم
زه لا نه و مه تود شوي انــــګار تېر شو
رنځور زړه مې رغاوه د يار په ستـر ګو
د بريښنا په منـــډه يار او بيمار تېر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

عاشقانه تپوس

ما ویل په ښېښو مې درست جهان در پسې وغوښت
دې ویل آگا یم په دې در بدرو زه
ما ویل زخمي زړه به مې څوک دارو درمل کړي
دې ویل په ښکلو او خوږو خبرو زه
ما ویل درست عمر مې په داد او فریاد تېر شو
دې ویل پوهېږم په دې بې اثرو زه
ما وې په سینه دې دوه کوترې دي رپېږي
پرې مې ږده چې لو بم پې دې دوو کوترو زه
ورا نه له خندا شوه وې یې: نه نه نه نه نه
څوک بې به درنکړم ددې دوو وزرو زه
ما ویل که مړ شوم کوم نظر به مې ژوندی کړي
دې ویل په دغو دواړو جادو گرو زه
ما وې رقیبانو را تریخ کړی زما کام دی
دې ویل چې خوږ بې کم په سرو شکرو زه
ما ویل زما په گرېوان نښته مرغلرې
دې ویل جړاو بې کم په مرغلرو زه
دې وې ملایان زموږ په مینه خبر شوي
ما ویل خبر یم په دې بې خبرو زه
دې ویل په ښارکې وفادار ملگری نشته
ما ویل چې خیر دی د غرو کمرو زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

عشق دریاب دی

بیا لیـــــــــلا د چاپښو ته غـــــــــوړولې سلسلې دي
چې نسیم له غـــــــرو را وړي دعنبرو قافـــلې دي

زړه مې پرېښوده فریاد ته، بې فریاده زړه به څه کم؟
سرنوشت دعاشقـــــــانو همدا سوې غلغلې دي

بېـــګا خوب کې بې سببه، له سپوږمۍ نه وېرېدمه
ګوندې بیا دیار په زړه کې پیدا شوې څه ګیلې دي

په مستۍ کې ســـــاقي و وې: تشوئ یې تشوی یې
که څه شته دي په دنیـــــا کې دا د میو قلقلې دي

بلبل وینې غورځـــــولې د ګـــــــــلانو پر اغزیو
پتنـګ وویل په اور کې: دا اولې مرحــــــلې دي

اې زما لېونی عشقه ځـــلاند اوسه، ژوندی اوسه
هر مشــــکل دې لذتونه، هر آفت دې حوصلې دي

عشق دریاب لایق حباب دی په هر موج هره څپه کې
ټکـــرونه، تندرونه، محشرونه، زلــــــزلې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښتو اجاره دار ته

د پښتو اجـــــاره داره، بیــــادې څه دام غوړولی
بیا دې کوم یو ایسار کړی، بیــــادې کوم یو کړولی
بیــــا په زړه کې چاته گوا ښې، بیـــادننه چاته اېښې
بیــــادې څوک په ښنبه کړی، بیادې کوم یو نړولی
ته په خودېې که بې خودېې، دا په څه شي لوبې کاندې
دغـــــه ژبه د ملت ده ، نه د هـــــــــــرې ښنې څلی
مه له ځانه څه ترې باسه، مه له گېـــډې څه ور باسه
دا بنیـــــاد دپښتنو دی، ډېر منــــــلی ډېر سپېڅلی
هر زلمي ته مه خرنډېږه، پخپــــــــل فکر مه تېنگېږه
زمانه لـــــکه سیلاب ده، وړي هر زوړ له کـــاره تللی

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې هیلو!

لري شئ اې هیــــلو له مـــالري شئ
وتښتئ، پردۍ شئ، مــــــروري شئ

مه ژاړئ زمـــــــا په دردو مه ژاړئ
اې زمـــا غریب سترګـــو ړبرې شئ

اوښـــکو زما له سترګو څخه والوزئ
غـــاړو کې دنورو مرغـــــــلرې شئ

اې زما دژونـــــد ترخو ترخو غمـــو
و خوځئ شعرونه شئ، خبـــرې شئ

اې دخـــــلکو هیــلو زما په شعر کې
پورته شئ آسمـــان ته لرو برې شئ

تندر شئ، برېښنا شئ، سېلاوونه شئ
تورې تورې وربځې شئ، څپرې شئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوښتی بخت

زړه مې په غمـــــونو کې گـــډېږي بېتابي کوي
سېل مې له لېمو نه را روان دی خــــرا بي کوي

هیله لېـــونۍ شوه، ړنگه بنــــگه بې جلبه ځي
نه منې خبـــــرې مې پېښې د شــــــرا بي کوي

سامې ښکته پورته ځي، نغمې د سوزو ساز وهي
ژونــــد نارامه کړې ده پېښې دربـــا بي کوي

وســـوله سینه مې د دردونو له گـــرمۍ څخه
لارترې ورکه شوې سوځـــول د کبابي کوي

لارې د سارا او د ځنـــــگل دواړه تړلې دي
عقل گمـــــرا شوی ادعــــا د نوا بي کوي

زه لایق د هسې بدبختــۍ او جفـــــا نه ومه
بخت په بله مخه اوښتـــــلی خــرا بي کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند فکر

د گـــل خنـــداماته ژړا را ولي
ستر گو ته شونـډې د ا شنا راولي

د پروانې تـــرا یرو و گـــــرزمه
چې بـــوی دمینې او وفـــا راولي

ســـاقي په مستو لبـــونیو کتو
مستان بې میـــو په نخـــا راولي

د میخـــانې داننـــــي دودونه
زلمـــــوته هیله د سبـا راولي

نوي خیـــالونه هدیرې ته زمونږ
دژوند لپــــاره مسیحا راولي

دعا شقـــانو ژیړ او مات رنگونه
فر عـــون د مینې ته موسا راولي

لا یق خپـل کام ته د ادب په ژبه
فـــکر دژوند او د بقـــا راولي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهد شکن ښا يست

ستا د حسن په سپيـــــدو کې خوځيـــدلې زلزلې دي
د آسمـــــــان له سخته زړه‌نه پورته شوې ترانې دي

نه پو هېږم څه محشر دی ستا د ستر ګو په ګردش کې
چې يـــــا ران يې نېشه کړي بې د ميـــــو له پيالې دي

ستا د سرو ستر ګـــــو له تاوه کباب شوي لړمـونونه
دا لالونه که ياقوت دي، که سکـر وټې که لمبې دي

هر ښايست چې تجلی کړي زما په شعر او انديښنو کې
ستا د تيـــــو يا د ستر ګـــــو يا د زلفو کرشمې دي

ستا له هسي جلوې جار شم چې زاهد يې په ملامات که
کړنګـــولي يې جامونه ، ننګــــــولې ميخـــا نې دي

څه به هڅه د طاعت کـــړم ، څه به هيله د جنت کړم
ښه پو هېږم ستا په عشق کې توري شويې خاتمې دي

لا يق دومــــــره ساده ندی چې دوصــــــل تمه دار شي
ستا دغيـــــږي په ارمان کې ډکې شوې هـد يرې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وحشي طبعه

نه منت د خـــرابات وړي نه مننه د حـــــرم کړي
څه وحشي طبعه لرمه چې له ټـــولو څخه رم کړي

د ملــــگرو خامي هيلې هغه چارې په ما کـــاندي
چې تبې يې په غنـــم کړي حرارت يې په شبنم کړي

زړه مې بس چې د يـــــارانو ځان ځاني آزرده کړی
نه د چا په خندې خــاندي ، نه د چا په غمو غم کړي

د صحرا له سره شفق نه د جنــــون پيغــام رارسي
په آدم چې مينې وکـــړې هغه چارې په ما هم کړي

پريشان توفـــان خوځېږي د درخـــو د څنو موج کې
را ته ښکاري دا سېلاب به زما د زړه خونه برهم کړي

گوشمالي د حـــــوادثو هغه چارې په ما کـــاندي
لکه گوتې د مطـــرب چې د رباب په زير و بم کړي

ساقي مــــړ کړم حسرتونو ، خاورې شويو ارمانونو
يوه ترخه پيمانه را کړه گوندې وي چې څه مې تم کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دګلانو بستر

بيا مې ساقي وليد د خيالونو په خـــوبونو کې
بيا دجنت حورې راته ناځي په جـــامونو کې

زه د ســــکندر د آيينې څه ګــــدا نه يمه
زه هر څه ليدای شمه د ښــکلو په مخونو کې

غـــرونه که لالونه شي طلا شي او زما شي بيا
نه ارزي پدې چې ځواني تېره کم غمونو کې

زه که مې پرست نه يم نو څه به شم او څه به يم
څه پسې به ګرزم د مړې خورې په رګونو کې

زانګم د سپوږمۍ په تنا وو کې له جانان سره
خيـــال چې را سره شي د ښپې په جنتونو کې

کله چې د يـــار په سودا پرېوزمه ويده شمه
اوړم په ګـــلونو کې را اوړم په ګـــلونو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اور جامونه

ستا په یاد چې پیمانه کړمـــــــه او چته
ټول غمونه کې ښکاره شي جام جم شي

دعشق هـــره ترانه چې له مـــا وزي
د سرو وینـو په لار ځي د زړونو غـم شي

هـــر یو ګل ته چې د مینې مـــوسکا وکړم
لاغـوټۍ وي چې د بل سړي حـــرم شي

عشق د هـــر عشرت پرسته مقـام ندی
عـــاشق هغه چې د اور لمبـو ته تـم شي

زه د هجـــر دتوفـــــان یاغي مارغه یم
هـر یو تندر چې راکـــوز شي ما ته سم شي

دا زما تور سرنوشت ګـــوره په څه دی
څوک چې زړه ته رانیږدې کم په ما ګرم شي

نه به مـــخ د مصیبت له مـــانه واوړي
نه به جنـــګ له خپل تقـدیره زما کم شي

جګي جګي ســـاقي را د اور جامــــو نه
ګونـــدې غم زما د زړه د ټول عالم شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اندېښني

يا زما ستــــرگي ښــــکلا نه پېژني
يا په دې عصـــــر کې ښـــکلا نشته

ساقي که هر څومره پيالې کږنگوي
خـــو د يارانو اشتــــــها نشته

پدې سږو سږو ذوقــــو کې مگر
څاڅـــــکی دمينې او وفـــا نشته

يـــــوائې پـــــاتي يم ژړا راځي
په دغــــو خـــلکو کې اشنا نشته

تورې په تېـــــکو کې زنـگنې شولې
توان د جهـــاد او د غـــــزا نشته

په دې نوکــــاره حريفانو کې هيڅ
فـــــکر د ژوند او د بقــــا نشته

په دغــــو سوځنده لمبــو کې ربه
يوه گـــــوشه د انـــــزوا نشته

(c) ketabton.com: The Digital Library

گيله

زمــــــا دردونه که دوا نلــــــري
دتــــــا ښايست هم څه بقـــا نلري

د پېغلتوب په شرنګ مغروره مه شه
دا يوه برېښنــــــا ده او وفـا نلري

ما ته وعدې د نن سبــــا مه کوه
عمــــــــر مهلت د نن سبــــــا نلري

ستر ګې چې ژاړي ګناهکا رې ندي
د غـــــــم چينې بله متــــــــا نلري

ليـــــــونى زړه مې وايه چـــا ته بوزم
هغه بل لــــــــورى بې له تــــا نلري

زمــــــا د صبر پيــــا له ډکه شوله
دتا عــــــــذرونه انتهـــــــا نلري

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دردونو یار

آ شنا ساقي شه چې خمـــا ر لرمه
د زړه په سر د غم غبـــــار لرمه

ما ته د حـــزم نصیحت مه کوه
زه له خپل ژوند سره قمـــا ر لرمه

له اوره ډکې کړه پیـــالې د میو
چې نن دســـــولو انتظـا ر لرمه

له وښیـــــا رانو تښتېـدلی یمه
له لېـــونیو سرو کــــار لرمه

ملا که ویاړي د جنت په حورو
زه د دردونو ا فتخـــــا ر لرمه

لکه ډېـوه سوځم او ژوند کومه
کاروان د اوښکو سره لار لرمه

له دې نا زکـــو خیـــا لونو سره
د ګل په پـــا ڼو کې مـــزار لرمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مروره زړه

زړه مې ویلي کېږي له کـو ګله ځي
نور دژونـــــدانه له دې مشله ځي

عصر بد هـــــوادی وفا نــــکوي
څه چې له مـــا ځي له دې کبله ځي

وا يي محتسب اختيـــار نشته دی
هر څه چې روان دي له ا زله ځي

وســـــوم د دردو له انتظار څخه
میــــــل مې جنون ته کله کله ځي

وايي چې کوږ بار مزل ته نه رسي
دلته بې درنــــګه تر مــــزله ځي

زړه مې مـــــرور دی له مــلګرو نه
هرې خـــوا ته تښتي له کـا بله ځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان له جهان

په زمـــــا زه دې ښه پو هېـــــــږمه زه
بيـــــا دې په دام کې نه بند يـــږمه زه

يو ځـــــل چې والوتلـــــــم وا لوتمه
بيـــــا دې پهلـــــــوبه نه غولېږمه زه

په تزويرو دې را ستـــــون کړی ومه
اوس په ځنځيـــــر کې نه تمبېږمه زه

بيـــــا په خـــوږو کې زهــر مه را کوه
اوس وښيـــــار شوی يم پوهېـــږمه زه

ځمه او ځـــــــان لره جهـــــان لټوم
ستـــــا په جهـــــان کې نه اوسېږمه زه

که مې په زړه کې ستـا تصوير وخوځي
د غـــــم په اور کې به يې سيـــــزمه زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تېروتلی عشق

ډېر کــــــلونه تېر شول چې له تا نه جلا شوی یم
وړی اند ېښنـــــو یم مجسمه ســودا شوی یم

هر ګل چې خنـــدلي یو ځل ما ورته ژړلي دي
هر اور ته پتنـــګ هرې غنچې ته بورا شوی یم

هر څو که زمــــا ګنـــا له تا سره لا پټه ده
څه وکړم مګر چې خپل ضمیر ته رسوا شوی یم

نورو که خنـــدلي خپل اقبال ته یې خندلي دي
زه خپـــلو غمو ته نا څاپي په خنـــدا شوی یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې تودوخې مجلس

زه د خپـــل زړه په دردونـــو نه پوهېږم
خلک خـــاندي خپل تقدیر ته زه ژړېږم
په مجلس کې حــــرارت د پـــرون نشته
هره ورځ چې نـــــوې کېږي زه سړېږم
حریفــــان په چیغو چیغو تظــاهر کړي
ساقي خا نــدي په دې وزه زه شرمېږم
په مجلس کې چې د مینې مستي نه وي
په تش میـــــو نه گرمیـــږم نه مستېږم
ساقي جـــام او پیمانه دې ېبرته واخله
زه گـــــوشې د جومـــا تونو ته ستنېږم
هلته لرې به یوه ځـــــانته ډېــوه بل کړم
پټ د ننه به په زړه کې ویــــلې کېـــږم
گونـــدې وي چې په گو شه د انزوا کې
یوې پا کې تمنـــــا ته وخنـــــــدېږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډ ژوند

که لــــوګی شي زما د ژوند بیخ و بنیاد
زړه به سوړ نشي د دې ښـــــکلي جــلاد

دا چې یار ما د هر ګــــل عندلیب بولي
د غمـــــا زپه خوله یې کــــړی استناد

دا سنـــــد زما د وفــــا ندی نو څه دی
عشق مې سوځي او زه نه کــــوم فــریاد

زما او یار ترمنځ چې سل پردې پرتې وي
د قبـــول غوږ ته به څنـــــګه رسي داد؟

په ناکــــــامو لارو بوتلمه خامــــانو
په عبث کې رانه عمــــــــر شو بربــاد

کاشکې دا بې خونده عمر مې بدل وای
په یوه رپ لـــــــکه برېښنا مګـــر آزاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاندي لېونی

خاندي لېونی چې په جنون کې به لا څه وي ؟
گوره چې دعشق په موج خون کې به لا څه وي ؟

مست چې د ساقي په یوه عتاب پیاله نسکوره کړه
خدا زده د زاهد په شبیخون کې به لا څه وي؟

خام په یوه جلوه د ترکو ناز بې سده کړی دی
گوره چې د مینې په ترون کې به لا څه وي؟

موږ ته له زړو نه لا زاړه غمـــونه پاتي دي
خدازده چې دعصر نوي یون کې به لا څه وي؟

تــورې چې په سپینه ژبه سر دانسان لري که
گوره د اتوم په سره لړمــون کې به لاڅه‌وي؟

سر زما د قــوم همېشه نورو ته خاورې شو
آیـــا چې په برخه د پښتون کې به لا څه وي؟

خوځې زلزلې بیا دنړۍ په تنـــا وونو کې
گوره چپاوونو د گـــردون کې به لا څه وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا کوچني څاڅکي

څه کوي دا سره کوچنۍ وربځه له آسمــان سره
څه غواړي ډومبسکی (۱) له موجـونو دتوفان سره

ولي دا مجبـــــور بشر نــــــارې دآزادۍ وهي
څه دي د لاس ماتي دمـــړوند له امتحـــان سره

نه نه اې شاعره! ته وهمـــونو غولــــــولی يې
گوره چې لا څه کړي دا مجبور له اين و آن سره

دا ماشوم ډومبسکی په وهمـــونو کې اسير ندی
دا بخـــــر کی وربځه سپـکه نده له آسمان سره

دې وړو ته گــــوره په واړه نظــــر ونه گــوري
مل که يې قطره نه وي نو څه دي له توفـــان سره

دا وړې قطرې به عالمـــونه لاندې باندې کړي
يو که شي له ميـــل دمــــکان او دزمـان سره

مه اخله نظـــــر بلنـــد نظره له دې تيتـــو نه
سپک به دې شي وزن د جـــگوالي له ميلان سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قافلو هادی

باز دهنـــدو کش یمه اتل دلـــوړو غرو یمه
ننـــګ یمه، غیـــرت یمه، بخرکی د پښتو یمه

رېږدي زما له توري ددښمن زړه لا په قبـر کې
اوریمه، توفـــان یم، محـــرک د زلزلو یمه

ولس لرم، وطـن لرم، ماضي او مستقبـل لرم
بهنده تاریـــخ یم، مـــؤلد د حـــادثو یمه

لاس د تجـــاوز ته د هیـواد په هره پیښه کې
تنـدریم، سېلاب یمه، برېښنـا د آسمانو یمه

تـــوره دغضب یم دښمني د دښمنـــانو ته
خپـــلو سره خپل یمه شـــکره د شودو یمه

څوک یمه؟ سپايي د آزادۍ او افتخـا ریمه
زوی دلـــوی افغان او قهرمان د معرکو یمه

نوي ژونـد ته لارکـوم له نویو ارمانو سره
ځوان یمه، افغان یمه، هادي د قافـــلو یمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوانانو ته

په دې بــاغ کې نه قمــري شته نه بلبـل
نه یو بـــــوټی د ګیـــا شته نه د ګـــل

نه د ژوند سنــــدره خپــــژي له ربابه
نه د چـــا په چـــا خنـــــدا شته نه ژړل

په ترمیـــم د دغې ورانې میخـانې کې
لاس مات شوی د تاریـــــخ او تحــول

ساقي مــــالره یو هسې مې تیـــار که
چې پې هېــر کړم که تېرل وي که وژل

هغه باغ چې د باغوان له وینو روغ وي
هلته نه ښـــایي مستي او نه خنـــــدل

ګـــلان ندي دغه وینې د باغــوان دي
چه هر لـــوری ترېنه خپـــژي جل او بل

د بلبـــل د طبعې ساز کـــله منی شي
په دې جـــاله د فســاد کې او سپــدل

هره ورځ کـــام ته را څرمه تبــاهي ده
یا زنـــدان دی، یا ځنځیـــردی، یا تېرل

دغه زوړ زور چې وطن یې ویران کړی
دا د ځـــوان نسل طــاعون او یا اجل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا بـــــوډۍ چې په افسـون د تېرې ژبې
وينـــې زبېښي د اولس په چـــل او ول

خــو په تـــوره لـــــري نشي له وطنه
وطن كـــور د استبــداد دى يا غوجل

د وطن ځـوانان به هېڅكله ښاد نشي
خـــو ونه مني په وينــــو لمبېـــدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

توفاني ژوند

لېــــونی کــــړمه ارمــــانو ارمانو
ځـــــا ن غــــــولوم په تـــرانو ترانو
د ښـکلي عـــرقوم په پیمـانو پیمانو
رقیب ظـــالم او زورور دی ځــکه
یار لټـــــوم په بهــــانو بهــــا نو
د محتسب او د مـــــــلا له وېرې
شپې تېـــــــروم په ویــرانو ویرانو
اې دقوت مغـــــــروره مه سپـــکوه
رندان په څیـــري ګرېوانو ګرېوانو
یارانو ژوند په شرو شور کې ښه دی
لــــــکه څپې د توفــــانو توفـانو
یارانو مــــــړ شوم دمستۍ له زوره
ما ګــــــــرزوي په میخــانو میخانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عصر لورته

ستا په هره کــــرشمه کې نوی ســوز او نوی ساز دی
نوی درد دی، نوی شور دی، نوی طرز او نوی راز دی

ستا دې نوي سوزو سازته بې تعبیره شوو شعـــرونه
ځـــکه ستا دا زلمی حسن له زړو نه بې نیـــاز دی

نه دې زلفې په مـــلا زانګې تر ورنو او زنـــګنونو
نه دې ستر ګې تورې کړې نه دې ستر کې اعجـــاز دی

نه دې رم تیـــروته ورته ، نه دې چم هغسې شان دی
نه دې هسې وړ انجـــام دی، نه ده هسې وړ آغاز دی

اې دنوي عصــــرلورې ، چې ســاده یې سر تر پایه
په دې واړه سادګۍ کې دا څه رنګ او څه انداز دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعصر لور

اې دنوي عصر او زمانې لورې !
څه غواړې او چاپسې آواز کوې ؟
اې د هندوکش دلوړو غرو زرکې !
بيا څه ابتکار او څه اعجاز کوې؟
زړه دې راته ښکاري نوی شور لري
څکه کرشمې د سوز و ساز کوې
دود دا سارت تالا کول غواړې
نويو ارمانونو ته پرواز کوې
عصر او زمانه واړه غوږونه شوو
ته چې د دردونو امتياز کوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا لپاره...

زه چې تل دژونــد ترخو غمـــــونو ژړولی یم
زه چې ناکـــــامیو بدمرغیـــــــو کړولی یم

زه چې خپلو هیلو کباب کړی عذاب کړی یم
زه چې هر ظالم لکه یتیم غونـــدې وهلی یم

زه چې د هر مار او هر زمري د خولې طعمه یمه
زه چې هر نامـــــــرد د جفاغشو ته تـــړلی یم

زه چې لکه دروی د هر شپون ترجمـاني کوم
زه چې هر محروم خپـــــلو دردو ته غږولی یم

زه چې د قا م فقراو ناپوهي د سپیلني په شان
هـــــره ورځ په تېغنه دتـــــورونو اړولی یم

زه چې د ناوړه زمـــــــانې په هره لوبه کې
سل وارې په مخ بانـــدې لوېدلی درېدلی یم

ما داهمه واړه ستا په مینه کې زغمـــلي دي
اې گرانه هیواده! ستا لپاره مې منـــلي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مينې ژړا

په ما تنګ کړل زمانې سحر او شام خپل
ته اې مسته ساقي مه سپموه جام خپل
د بلبلو چغېدو ته سوځم سوځم
چې ويلاى شي ګلونو ته مرام خپل
دا چې شور او شاعري يې را نصيب کړه
زه په خپلو سترګو ګورم سرانجام خپل
د ډېوې اوښکو ته ولې حيران ګورې
عشق له خپلو لمبو اخلي انتقام خپل
چې د مينې په ژړا يې آموخته کړم
ما اخيستى له غمونو نه انعام خپل
تر هغو به خپلې اوښکې پاکې نکړم
څو له خپلو اوښکو وانخلمه کام خپل
ګوندې يار له درانه خوبه را بيدار کړي
ما لېږلى د سپېدو په لاس پيغام خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاشکې زه عاشق وای

کاشکې زه عاشق وای دیار وره ته مې ژړلای
ما ورته ژړلای، رقیبانو را شړلای
ما ورته له سترګو مرغلرې بهولای
دې راته خندلای، په خندا یې ځورولای
زه په وچو دښتو او کمرو کې پسې تللای
دا لکه هوسۍ زما له سیورې تریدلای
ما لکه پتنګ دا په شغلو کې لټولای
دا زرینه وړانګه وای او نه نیول کیدلای
ما لکه ساحل وای خپله غیږ ورته پرانیستې
دې لکه څپه هره شېبه په مخ وهلای
کاشکې دا پښتون زړه مې یوې پېغلې تمناته
ګونګ وای له حیرته لکه پانه رپېدلای
کاشکې دیوې مستې په زلفانو کې وېښته وای
باد دسباوون دیار په شونډو رپولای
هر څه چې وای وای دې خو له دې سکونه خلاص وای
لیږ څه خو ځېدلای، کړېدلای، چغېدلای

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زنداني آشنا ته (۱)

بوی د کباب جګ دی له ګوګله دیارانو
بیا چېرې چا زړه ایښی په اور د انقلاب
خوځي د اجمل په زولنو کې د غیرت چیغه
عقل د پښتون ته ورکوي نوی شتاب
زوی د آزادۍ د انقلاب د مور په تي پورې
لولي په خاپوړو کې د سرو وینو کتاب
ایل به زمانه شي خامخا همدغه طفل ته
رسي به دا طفل مرحلې ته د شباب
دواړه دښمنان دي پاکستان دی که فرنګ
توره خوشې نکړې چې خو پاک نشي حساب
خلاص به تربنه نشې اې پښتونه په زاریو کې
ګرزي په خاشاکو کله مخه د سیلاب
سر د استعمار د مار پخوا تر چیچو وځپه
وخوځه لا وخت شته خپل سنګر که انتخاب
ګڼې زلزلې کړه د دښمن په زندانونو کې
کوز کړه د غاصب زړه ته د تورې اضطراب
جار دې شم، صدقه دې شم، قربان دې شم
پام کړه خوشې نکړې سره کړۍ د انقلاب

---

۱ ــ دا شعر هغه وخت ویل شوی چې د پاکستان حکومت د پښتنو د سیاسي مشرانو د عمومي ګرفتارۍ حکم وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروستۍ خبره

نا مېنده زړه مې انتظار باسي
ما غزه مې جور دخمار باسي
سترې ستو مانه آزرده مړوند مې
جفا درزم او افتخار باسي
زړه چې درد من شي خو ناري به وهي
سېلاب چې وخوځي خو لار باسي
د رقيبانو سر په سر ظلمونه
موږ مرحلې ته د قمار باسي
ساقي راواړوه کاسې د میو
نېشه مې تمه د دیدار باسي

اې له عالمه آزرده پښتونه
اې وير ځپلې غمزده پښتونه
پخپل وطن کې د پردو مزدوره
د آزادۍ په نوم برده پښتونه
ستر گې لمبې وهي چې تا ته گورم
اې غولېدلې اې ساده پښتونه
د ژوندانه له سيره پاتې شولې
په درانده خوب کې بيهوده پښتونه
کله به پا څېږې مزل به کوې
اې د مرگي په خوب ويده پښتونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په زولنو کې به حيات څه وي
د اسير قوم به صفات څه وي
سر چې جنون د آزادۍ نلري
د داسي عقل به نجات څه وي
که کام بې عقله ، بې شعوره وي نو
فرق به د زهر او دنبات څه وي
په غلامۍ کې به پښتون څه کوي
ددې پښتون به ثمرات څه وي
آيا پو هېږې د وطن بچيه
چې په پرده کې به نيات څه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

له زماني سره يوځای

تګ چې له شتـــاب د زمـــانې سره همـــراز نه وي
ژوند کې چې دردونه نه وي ، سوز نه وي ګداز نه وي
چېرې چې میــــلان پورته آسمان ته د پرواز نه وي
ولس سره چې لار نه وي، انجام نه وي، آغاز نه وي
داسې یوه فضا کې د خپل ځان خاورې کول خوشې
درد خوشې، آرزو خوشې، دفـــکر خوځول خوشې

ځوان لره چې ننـــــګ لري د سر فـــدا کول څه دي
تورې د پښتـــون ته د کـــړیو مــــاتول څه دي
عقل او تدبیــــر ته د کامــــونو خوځـول څه دي
خلــــکو ولسونو ته دغـــرونو لـــړزول څه دي
سر که چېرې سر وي خو نشان د افتخـــار دې وي
ننګ دې وي، غیرت دې وي، دتورو یاد ګار دې وي

اې ګـــــرانه پښتونه چې مـــاضي او مستقبل لرې
بهنــــده تاریــــخ سره نړۍ ته راوتــــل لرې
پام کــــوه بیدار شه چې په مخ کې لا مــــزل لرې
حق ثابتــــول لرې ، دتورو خــــوځول لرې
ستــــا ژبه ، تاریخ او بېل هیــواد واقعیت لري
ستــــا ادب او دود ځــانته وجود او حریت لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ځنــــګه زغمای شې چې مـریی شې له پښتو سره
خــــرڅ شې له ولس او له تاریـــخ او له زانـګو سره
بېــــله خپــــله لار کړې له پلــــرو او له نیــکو سره
نه نه، داسي نــدی ، ته پښتـــون یې له پښتـو سره
ستا په غــــرو کې نغښتي زمـــانې غښتلي قوتونه دي
ستا له خمبـــرې سره اخشلي توفـــــــا نونه دي

پام کـــــوه زلمیه چې نړۍ په خو ځیـــــــدلو ده
لر او بر کــــــړۍ د غــــــلامۍ په ماتېـــدلو ده
عقـــل د انسان ته زمـــــا نه په رپېـــــدلو ده
نور د آزادۍ نه بنـــــــدګي په کتېـــــدلو ده
ته د استعمــــــار پاړو ګــــرانو غولـــــولی یې
واک یې در نه وړی په نطفه کې یې وژلـــــی یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آزادۍ وږمه

شپه د خپـــلواکۍ وه په چمن کې نخښـــد مه زه
مست ومه بېخـــوده هرې خوا ته ړنګېـــد مه زه
لاس مې لګـــــــولي وو د ستـــورو په زري څڼو
ورو ورو له سپوږمۍ سره اسمان ته ور ختمه زه
غـــلی مې نظر د ټېپي شوي پښتـــون لور ته، ته
پټ د زړه دننه، پخپـــل اور کې سوځېدمه زه

زړه ته مې څپه څپه غمجن شـــــاني آواز راته
جوش د خوشالۍ کې مې غـوږ و ته نوی ساز راته
شپې سره سړې وږمې راوړی بـوی د وینــــو و
روح دابا سين څخه يو نوی سوز و ســاز راته
ستورې ځلېـــد ل او شپه روانه په ښــار باندې
ما ته داجمـــــل له زړه نه هسې يـــو آواز راته :

اې د آرزو ګـــــانو، اميـــدونو او اسرو ربه !
وسپـــړه او وسپړه، زمـــــا دردونه وسپړه !!
اور مې که، لمبه مې که، ايره مې، لو ګی مې که
وسومه او وسومه ، زمـــــا اورونه وسپــــړه
ليک بندي، وينا بندي، ليدل او اورېدل بندي
لاس د آزادۍ نه دا چــــار خېـــخ بندونه وشړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوان يم هوښيـږم ، ددې لارې قربـــاني مې که
اور را بانـــدې بل کړه خـــو مشعل د آزادي مې که
شورا که ، وفا راکه، مستي راکه ، گــرمي راکه
سېـل د آزادي مې که ، قوي او توفـــاني مې که
باد مې که،برېښنا مې که، څپه مې که ، دريا ب مې که
فخـــر د جهاد راکه ژونـدى جـــاوداني مې که

بې له آزادۍ نه داژونـــدون څه دى جهان څه دى؟
نوم دسړيتـــوب او د شرف او دوجـــدان څه دى؟
توره ترژمۍ د ا ســـارت چې غوړېـــدلې وي
هلته فـــرق د خره او دغــوايي او دانسان څه دى
بل که يا څـــراغ د آزادۍ چې شريف ژونـد وکو
وسوځه يا ما زمـــا د ژونـــد دغه سامان څه دى؟

وينـــې مې را ا ېشي په رگـــــو کې ستنېدی نشم
هيـــلو سر اخيستی زه مـــخ ته درېـــدی نشم
مټ مې په ځنځيـــــر کې د کړيو ماتول غواړي
نور په دې ننگينه اسا رت کې اوسېـــــدی نشم
مات کـــــړه ځنځيرونه کنه گله به محشرونه کم
بوی د آزادي را باندې لــــگي تمېـــدی نشم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آزادۍ شپېلۍ

اې شپېلۍ خوږې شپېلۍ زما د ترانو ژبې
اې درته‌ل شويو، ځپل شويو او سپلو ژبې
اې د کاروانيانو، لېربنو او ښبنو ژبې
اې په تورو شپو کې دچوپيا دعظمتو ژبې
اې د ځوان شپونکې د بې تعبيره ارمانو ژبې
اې د بې پناهو يتيمانو د سلګو ژبې
نن د خدای لپاره زما د زړه پاسباني وکړه
زما د مضطربو ترانو ترجماني وکړه

اې شپېلۍ خوږې شپېلۍ زما دردونه ووايه
ووايه چې سوځم دا رسوا دردونه ووايه
وې ښيه هغو ته چې آرزو لري احساس لري
يو يې سه افشايې کړه دا پټ رازونه ووايه
سوځي مې رګونه د دردونو په سازونو کې
چېرې کوم دردمن ته دا رنګين سازونه ووايه
ور دې کړه نغمو ته بيا رنګونه د دردو زما
ور دې کړه دردو ته بيا خوږوالی د نغمو زما

سوځي مې هډونه يو علاج زما د دردو وکه
يوه ښکلې چاره زما د سرکشو ارمانو وکه
زما له فريادو سره ملګرې کړه نغمه خپله
ويښ که دغه خلک يو تدبير د پښتنو وکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې جامدو غروته حرکت ورکه ، قوت ورکه
زموږ سره ملــگری شه مـــلاتړ د زلزلو وکه
پر پړده دتیري او تجاوز سنـــگرې ماتې شي
پرپړده چې د ظلم او استبداد ککرې ماتې شي

یو سه زمـــا دردونه زمـــا له بلنده لمبو سره
زمـــا له تندریزو خوځوونـــــکو ترانو سره
وې غـــږوه ، وې رپـــوه،وې خوځـــوه، وې لـوله
زما له خـــون شریکـــو خپلو وروڼو پښتنو سره
زما له گـــرېوان څیرو، پښو لـوڅو بوټېنو سره
زمـــا له بې پنـــاهو، بې ټاټـــوبو اوښبنو سره
ور شه د پښتون قـــام له دې غـــرو رغونو پاڅـوه
یو ځل داویده زمـــری له دې خـوبونو پاڅوه

خوب نه که راویښ شو په زلـــزل به زندانونه شي
لړزند به په وینـــو کې واټـــونه او ښـارونه شي
جوړ به هري پوراومونت گمري کې محشرونه شي
مات به په پښو دانقـــــلاب کې ځنځیـــرونه شي
اوښـــکې د مظلوم به بارانـــونه سېـــلاوونه شي
غـږ د آزادۍ به توفـــانونه تنـــــدرونه شي
لوبې سختې ندي غیـــــرتمنـــوته له سر سره
سر غــــوڅ شوی ښه دی نه دنـورو له افسر سره

اې شپېلۍ دا اوښکې زما په مخ باندې شعرونه دي
دا زمــــا د دردونو ویلي شوي تعبیـــرونه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه پښتــون یم او ښـــکې مې د یأ س د ژړا ندي
دا زمــــا له احسا سه را وتلي پیغـــــا مونه دي
نه نه زه غلط شوم دا سر کشه توفـــــا نونه دي
ډوب به کړي دښمن دا نافرمانه سېـلاوونه دي
سم به کـــړم دا سېـــل ددښمن دا ستعما ر په کور
یعنی د غــــا صب د د بد بې او اقتـــــدار په کور

درد زمــــا، آرزو زمـــا، ا سره زمـــا، ارمان زمـا
دا ښـــــکلی جهـــان زما، د شعر گلستـــا ن زما
عشق زمـــا، وفا زمـــا، اولاد زمـــا، بنیـــا د زمـــا
وا ړه دې قـــــربان شي تر آزاد پښتونستـــــان زما
هـــر داغ دسینې به مې د گــــــلو غوټۍ وسپـــړي
دا دغـــم نړۍ به شي جنت زمــــا بستــــا ن زمـــا
چېـــرې که برېښنــــا دآزادۍ پښتون ته وخنــــدل
چېــــرې که پښتـــــون دا ستعمار په وینــو ولمبل

یو سه زما سنـــــد رې دپښتون د انقــــــلاب پلو
اې خـــــوږې شپېلۍ دانقلاب او اضطـــــرا ب پلو
زه له دې بې خــــونده عافیته بېــــــزار شوی یم
بو مې زه دتنـــــد ر ، دتوفـــا ن او د سېـــلاب پلو
ډال مې که ، خنجر مې که، سنگر د معر کو مې که
رب د پــــــا ره بو مې زه دوینـــــو د تا لا ب پلو
ژرنده د آسمـــــا ن مې که د سر په کاسه وگرزي
زه به گـــــام اوچت کړم د میـــد ا ن دامتحـــا ن پلو
دا زمـــــا قسم دی چې به مـــــــرمه له پښتو سره
یا به آزاد ژونـــــد کـــــوم له ټولـــو پښتنو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آزادۍ لار

ستــــر گې بیا یېتا به شوې تمــــا شو ته
قلـــــم بیا ځغـــــــلي له شـــوقه ترانو ته

بیـــا په شونډو رابهېږي مـــــو ج دمینې
بیــــا مې زړه لـــــکه مـا شوم ژاړي لیدوته

د چمن هـــره گیـــــا تر گــــل تـازه ده
چې مـــخ ږدي د ښـــکلو نجونو قدمو ته

زړه مې بیــــا دچادزلفـــو په دام کېووت
چې رپېـــــږي لـــــکه پانه ننــــدارو ته

سر بازي دعـــا شقي لومــــــړی مزل دی
مټ مې ځـــــکه پاریدلی هنـــگا مو ته

دوطن بوټي ځوځـــــا ن ، کانې او پر ښې
په نڅـــــــا دي نویو نویو ارمــــــا نو ته

د ځــــــوانانو په اسرو او امیـــــدو کې
سر جگ کړی زما شعــــــر اسمـــا نو ته

د هیـــــواد خـــاوره به جوړه د جنت کړو
که غوږ کېــــږدو ددې عصر زمــــزمو ته

د هیـــــواد ځوانان دې هله افتخـا ر کړي
چې لار و بـــــا سي و حــــــدت د ولسو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر به څه کوې چې ننګ غيــرت يې نه وي؟
لاس به څه کوې چې مات وي خوځېدو ته؟

هغـــه لاس او هغه سر د افتخـــــــار دي
چې په مـــــخ ځي سر منـــزل د رسېدو ته

ځوانه ګـــوره چې فرصت درنه لاړ نشي
تـــورې ندي پاکېـــدو او ځــــړېدو ته

زمـــــانه په هر قــــدم امتحـــان غواړي
لاره بــــا سي خونــــړيو زلـــــزلو ته

آزادي د زړورو ملـــــــک او مـــــال دی
په زاريـــو ورکـــــړه نشي ملتـــــو ته

نېـــکمرغي د هغه چا دشمـــلې ګـــل دی
چې سر کېږدي دخوني زمــــري غابنو ته

د افغـــان هيـــوا ده تـــول ملت ولاړ دی
غېــــږه پرانيزه چې پـــرې دې وزو پښــو ته

ستا ترهر بـــوټي به سل ځله قــــربان شو
څو چې وينه د پلــــــرو راځي رګـــو ته

که زمـــوږه سر او مــــال هم پکې لاړ شي
لار به پرانيــــزو پيـــــاوړو نهضتو ته

سر به جار کړو ستا تر هرې لوېشتې خاورې
که محــــتاج شې قربــــانيو د سرو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغليم ستر گې به وبـــا سو په گـــــــــوتو
که کړې شي ستا دلــــوړو غــــرو سرو ته

که تاجک، که هزاره دی که پښتون دی
ارمــانجن دی ستا ځــلاندهورڅو شپو ته

په ډاگـــو به دې دگـــلو توفان جوړ کړو
په لېمــــو به لاره وکـــړو په مـــــخ تلو ته

واړه يــو يــو، امتيــــــاز راسره نشته
يو تر بله قربانېـــــږو رسېـــــــــدو ته

دافغـــــــــان ولسه ورور اوسې تـر تله
زيان دې مه رسه وحـــــــدت دوسو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

لويه لوړه هندوکشه

لويه لـــوړه هنـــــدوکشه   د شـــا هين او بـــــاز وطنه
د هېـــلمند او آمــــو پلا ره   د توفـــــان او سېـــل مينه
دا شيـــا د غــــرونو تـــا جه   د پښتـــــون د قـــام عدنه

آ خوا ، دې خوا ، ستـا په تږو وربځې لړې راتاوېږي
يا د پښت دقام غيرت دی چې په تابا ندې غوړېږي

د هېـــلمند په غور ځنگو کې   د آمـــو په توفـــــانو کې
د کـــوکچې په نارو چيغو   دا ټک په سېـــــــلاوو کې
د مرغـاب دسين په موج کې   د هـــــــري په ترانـــو کې

ستا د لوړو کاږو پر ښو يا دا ستان يا ترانې دي
يا د پکت د قام د تېرو په وياړنه افسانې دي

ستا په لـور چې مې نظر شي   له غيــــــرته ليــونی شم
ستـــــا د تږو له جنــــونه   په غـرو گــــرزم غرځنی شم
دغيـــرت لمبې راتـــاو شي   ستـــا په پښو کې سپيلنی شم

په تا وياړو ، تا به ساتـــو د پښتـــــون تېـر سنگـــــره
د تاريخ دباغ ښايستــــه ، د دښمن مخ تـــه سپـــره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا له شا او خـــوا روان دي   نهضتـــونه په ثڅپـــــــو کې
غواړي نوی پښتون جوړ کړي   ستــــا په پښو او قـــدمو کې
ستـــا د مست باد له جنـــونه   وينــــې ايشي په رګـــــــو کې

داچې وزي زما له خولې نه، نه پــــــو هېږم ترانې دي
که زما په ســوي زړه کې ، ستـــــا له عشقه زلزلې دي

خانده ، فخـــــر کوه ، ويا ړه   را روان کړه سېـــــــــلاوونه
په غړا کـــــــــــړه پښتنو ته   د ژونـــــــد نوي ربــــا بـــونه
چې کړم ډک د ستا له عشقه   نوي نوي کتــــــــا بــــــــونه

وياړه وياړه چې راغلی په پښتـــــــون نوی شبا ب دی
په هر فکـــــــر او هــــــــر نظـــر کې نوی نوی انقلاب دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوکچې په غاړه

دښکلي بدخشان په پسرلي کې له هرلورې
دګلو په څپـــــــوکې د بلبلو هنګامه وه
دعشق او دښایست او دښکلا په فیض آباد کې
دستورو ، دآسمان او دپېرووټو نندارهوه
دلعل او د لاجبر ، او دسروزرو په وطن کې
روانه یوه له سوز او درده ډکه ډرامـــه وه
له موجـــه د کوکچې نه راوتلې زلزلې وې
دتورې شپې په زړه کې دلمرونو نښانې وې

دښکلي طبیعت او ښایسته آسمان دلاندې
په ساپه، بې غباره، جنتي غوندې هوا کې
دغرو له لوړو څوکو، دګلونوپه غورځنګ کې
دمست او لېوني سین د موجونو په ګډا کې
دباد له ترانو سره چې ستاځی د پامېر و
دژوند په زمزمو کې، په خندا کې په ژړا کې
دسېل په څېر راغلې له هرلورې افسانې وې
دګران وطن دخلکو هېرې شوې خاطرې وې

له باد او له وږمو سره موجونو دکوکچې ته
راغلي له پامېره داستانونه دتـــوفانوو
دواورو په اوبو کې یو جهان دخاطراتو
له لوړه هندوکشه بدخشان ته را روانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هره ترانه کې چې کـــوکچې به سر کوله
کشل سوی په خوږوخوږو نغموکې تللی شان و
ويدې په هره پاڼه کې پېړۍ او زمانې وې
په تېرو زمانو کې د پلرونو خاطـرې وې

له بلخه، له هــري نه، له زرنجه، له باميانه
له هر لورې راغلې افسانې وې په وږموکې
ښايست و ، پاکه مينه وه، وحدت د پرگنو و
تاريخ تنۍ پرانيستې د زمان پـــه گفتگو کې
په بهنده کوکچه کې چې راوي د هندوکش ده
درام د کنشکاو ښودل شوی په مـوجو کې
را غلې فيض «آبادته» د يو والي قـافلې وې
د ټول افغان ملت ، د پاڅېـدلو زمزمې وې

په زړه کې مې له درده يو توفان په خوځېـد و و
په يوه څاڅکي دوينوکې جهان په خوځېـدو و
ژوندۍ تانده وږمه ،له اې خوا دې خوا چلېدله
زلمی او منور افغانستان په خوځېـــدو و
د عصر په خـــوږو او خـــوندورو پيغا موکې
له جرمه تر پامېره ، بدخشان په خوځېدو و
د تالندې په چيغو کې، دنوي ژوند نارې وې
د نـــويو يرغلـــونو د لامـــونو هنگامې وې

راغلي دې محفل ته له هر لورې شاعران وو
زموږه د پښتـــو او پښتنوالې راويا ن وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شيدا و، ما شو خپـــل و ، د خټکـــو کورنۍ وه
ټول شوي په ویاړنه د بابا عبـــــد الرحمن وو
زموږ ه په خـــو بونو، غفلتـــــونو يې ژړا کړه
له ستر ګو يې داوښکو سيلاوونه را روان وو
په شونډو د رحمان کې د دردونو زمزمې وې
تاو شوې په غيرت د پښتنوالي کې لمبې وې

خوبونه کله کله ربه ځومـــــره خوندور وي
يا ښايي چې زمـــوږه په دردو باندې خبر وي
يادا چې زموږ په هيلو او ناپا يه هوسـو کې
د صبر او ســـــــــربازۍ او د وفا دغه اثر وي
يا فصل د بها ر به د ګلونـــــــــــو په توفان کې
را وستی زما خيا ل لره بدل غو ندې نظر وي
سبا له خوبه پا څيدم نه چنګ او چغـــا نې وې
نه ښکلي فيض آباد کې د جشنونو نشانې وې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وړکتوب ارمان

بېړۍ د ژوندا نه مې د ګرداب په لورې درومي
خبرې مې د موج او د سېلاب په لورې درومي
بنا مې د آمالو د خراب په لـــــــورې درومي
د درد او بدمرغۍ او د عذاب په لورې درومي
نظر مې غلی غلی د کتاب په لـــــورې درومي
د درس او مدرسې د اضطراب په لورې درومي

بزګر وای ، بې خبر وای ، پراخې د ښتې مې کرلای
د غرو د څوکو شپون وای ، وري او مېږې مې پولای
مزدور وای په غـــــرمو کې مې ډبرې ماتولای
بندي وای په زندان کې مې مېچنې ګـــــرزولای
خو کاشکې د قلــــــم په ژبه نه وای پوهېدلای
د ژوند دراز کتاب مې هـــــر ګز نه وای اړولای

شپېلۍ چې د شپانه د غرو په تړو کې غږېږي
آواز چې د اوښبه په پرا خود ښتو کې خورېږي
لنډۍ چې د بزګر له ساده فکر نـــــه راخېژي
کوچیان چې د کیږدیو په اړخونو کې نڅېږي
افسوس مې له دردو سره له زړه نه را خوځېږي
له اوښکو سره ګډ شي تورو خاورو ته بهېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نا يابه هلکتوبه چېرې لاړې چېرې لاړې
په تېرو ورځو شپو کې چېرې ګرزې څه شی غواړې
په هيرو زمانو کې په چا خاندې په چاويا ړې
غمونو ته دې پرېښو دم پخپله رانه لاړې
په سترګو کې مې ګرزې کله خاندې کله ژاړې
ورو ګامونه اخلې د تاريخ لمنه نغاړې

احساس مې غلی شوی دماښيو په اړخو کې
ايمان مې خيرن شوی په درواغو سلامو کې
بې خونده، بې مزې شوم ، په چوکيو په مېزو کې
پښتو مې ورکه کړې په فاسدو طبقو کې
اورونه دې سوځل کړي په موټرو په قصرو کې
ګران شوی ماته ژوند دی په دې خلکو په سړو کې

سپوږمې مې مزه نه اخلي دګلو له وږمو نه
غوږونه مې خوند نه وړي درباب له ترانو نه
احساس مې پردی شوی دښايست له پلټو نه
رټلی يم دښکلي طبيعت له نندارو نه
شعور مې ستومان شوی د دې عصر له پېرو نه
خيال مې مرور دی له دې نويو شازلمو نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دچونغرتراني

چو نغر دلا يق د شا عرا نه ا لها مونو لومړنۍ زا نګوا و د با ختري آريايا نو له تا ريخ سره يو تړلی غر دی .«سرخ کوتل» چې د کو شا ني دورې د مکشوفه ودانيو او ايرانوونکو تا ريخي آثارو له کبله د نړۍ په لرغون پېژند نه کې ځا نګړی ځای لري دهمدې چونغر په لمنه کې پروت دی.

چونغر د جغرا فيا يي مو قعيت له پلوه د بغلا ن د ولا يت د پلخمري په ولسوا لۍ کې ، د غوري دشنې نا وې لوېديځ ته ، شما لا جنو با غوړېد لی دی . د لايق د استو ګنې کلی «بالا دوري» د کر کر د غرونو د لړۍ په لوېديځو لمنو کې ، چونغر ته مخا مخ پروت دی.

پر طبيعت مين لايق دزده کړې په دورا ن کې ، د رخصتۍ وختونه پخپل کور کې تېرول چې مخا مخ چونغر ته پروت و. هغه د کور له خلا صو کړکيو څخه په بيلا بېلو موسومونو کې د چونغر د کمال او جمال مختلف حالا ت څا رل او د احساس او الها م د خپلولو له لارې يې د ژبنيو تصويرونو د جا دو ګر هنر تجربه پخوله . په دې کې چونغر د پوونده پښتنو له منځه دغه را څر ګند شوي شاعر په ځان کې را ونغاړه او هغه يې دخال او خط د ستا ينې له محدودې دا يرې څخه را ويوست او د طبيعت نا پا يه سمندر ته يې ور تېل وا هه . د هغه په ژبه يې دستورو ، سپوږمۍ ، غرونو، سهمجنو شپو، توفانونو، او د وريځو د غور ځنګ سرودونه جا ري کړل . هغه يې په ما ښامونو او سحرونو کې ولمباوه او د زړه په سر يې دانسا ن د مينې دا غ ور کېښود او په دې ډول يې هغه ته د عاشقانه فريادونو او له انسا ن او طبيعت سره د نا پايه لېوالتيا ژبه ور زده کړه . شاعر په چونغر مين شو او په هغه کې يې د خپل وطن بې سا رې طبيعي ښکلا او د تا ريخ ايراوونکې خوا رق احساس کړل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسي په چونغر کې ویلي شو چې دعمر د کمال په پوړۍ کې هم لا په هغه کې ډوب دی.

امین «افغانپور» چې له لایق او دده دآثارو له روح او جوهر سره تر هر چا ډېر بلد او محشور و، ویل به یې «...چونغر دلایق د شاعرانه الهامونو «طور» دی، هغه د ارادت له مخې، دخپلو شاعرانه الهامونو لومړنی اثر ددغه ستانه طورپه نامه، ونوماوه.» خو د چونغر له ۳۲ ترانو څخه یوائې ۸ ترانې په لومړني دفتر کې چاپ شوې دي. له پاتې ترانو څخه ۱۲، ۱۳، ۱۸، ۱۹، ۲۱، ۲۲، ۲۶ او ۲۷ په «کیږدۍ» کې (چې دافغاني زلمیانو په همت د باندې خپره او وطن ته په پټه راوړل شوی وه) چاپ شوې وې.

لایق وایي چې نا خپرې شوې ترانې دده دنا خپرو شویو شعرونو له یوه بل دفتر «سپېدې» او له ځینو نا بشپړو داستانونو او دده دیادداشتونو له ځیني دفترونو سره چې ده دخوندي کولو په مقصد د گوند په مرکزي کمېټه کې خپل دفترته را لېږدولي وو، د ۱۹۹۲ کال داپریل په پیښنو کې د کارمل دپلویانو له لورې چې د شمال د ائتلاف په ننگه کې در پدلي وو، لوټ شول او لا تر اوسه د هغوی لورې نه دی معلوم. په هغوی کې د اسحق ننگیال یو اوږد شعر چې ما ته یې د نظر او سمونې لپاره سپارلی و او دده دفکري لورې او سبک تر ټولو اوچته نمونه وه، هم الونیا شو. لایق وایي کېدای شي چې نوموړې ترانې یا دهغوی یوه برخه دده په نورو یادداشتونو کې چې ده دبحران په شپو ورځو کې دلته او هلته د احتیاطي کاپي گانو په توگه خوندي کړیي وې، را پیدا شي، خو په داسي یو احتمال باندې ډاډه نه دی. داوه د چونغر د ترانو او د چونغر د شعري دفتر د نومونې په باب یوه لنډه توضیح چې د لایق د شعر لوستونکې هغه مطرح کوي.نور نو داتاسو او دا دچونغر ترانې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړۍ ترانه

اې د کرارو چوپو شپو چونغر !
ستا د درانده سکوت بلا واخلم
ستا د چوپيا تر سلو ژبو جار شم
ستا دعظمت تپوس له چا واخلم

ته چې پېړۍ پېړۍ ولاړ يې دلته
ډېرې قصې او خاطرې به لرې
د شپې له ستورو او پېروونو سره
راز او نياز او زمزمې به لرې

زه ستا د تورو تپو شپو په زړه کې
د ناپيدا دردو سپړل غواړم
د يوه ځوان شپونکې له دروې څخه
د سويو هيلو اوربدل غواړم

کله چې ستړی شم د ښار له چيغو
د سحر ستورې ته پيغام لېږم
د ده په سپينو او زرې څڼو کې
ستا لوړو څوکو ته سلام لېږم

د تا په لوړو لوړو څوکو کې زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عشق او مینې ورک جهان لټوم
ستا په وریځو او په تالنده کې
د ابدي ښایست نشان لټوم

کله چه زما د ژوند ډېوه تپه شي
زما شعرونه به لا تا ستایي
پېړۍ پېړۍ به زما په مرګ وي تېرې
لا زما خوره به چونغر وایي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهمه ترانه

اې دنيکونو او پلرونو کوره !
اې د رنګينو خاطرو چونغره !
ستا هره تېره د تاريخ پا ڼه
اې دلر غونو عظمتو چونغره!

په دغو شا او خوا درو کې وايه
ستا شازلميان او سر بازان څه شول؟
د هغو مړو لمبو ايرې کومې دي؟
د هغه اور سمندران څه شول ؟

هغه بېباکه عا شقان چېرې دي
هغه دژوند ښکلي ليلا څه شوه؟
دتا د خاورې په قدم قدم کې
دعشق او مينې تمنا څه شوه؟

ستا په درو کې چې شاهان خوځېدل
اوس هلته هېره او مرګو خوره ده
ستا په ښارونو او ما ڼيو باندې
شګه او خاوره د قرنو خوره ده

هلته چې پېغلو به سومـــا څکله
اوس يا ګيدړې يا لېوان ګرزي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سرخ کوتل د ویرانو د پاسه
اوس یا غوا يي او یا اوښان گرزي

کلـــــونه زغلي زما نـــــه تښتي
او زه ستا څوکو ته حیران گورم
د پسرلي په انتظار شـــومه زوړ
لا ستا په پـــر ښو کې خزان گورم

ستا په کـــــراره او سړه فضا کې
چونغره زړه مې څو ناري غواړي
د ژمي شپه کې چې سپوږمۍ خوره وي
څـــو دردوونکې نندا رې غواړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریمه ترانه

اې د ښکلا او د ښایست پلاره
اې د پېریو آسماني چو نغره!
زما د شعر په څپــو څپو کې
لېونی شویه توفاني چونغره

کله چې وربځې ستا له تېرو څخه
را اوچتېږي قــافلې تـــېرې
سترګې زما د بدرګـــــو لپاره
د مرغلـــــــرو قـــا فلې تېرې

د غوري سین چې نارې چیغې وهي
ستـــا د ستاینې تــــرا نې وایي
د موج په ژبه د آمـــو سین ته
د تا لـــر غونې ا فســانې وایي

ستا په سر ستورې سنر ګکونه وهي
زه وا یم ما ته څه پیغـــام را کوي
زما نا کامــــو آرزو ګانـــو لـره
یو څه تسل او څـــه آرام را کوي

را ســره وغـــرېږه جار دې شمه
چې سخت یوا ځې او تنها یمه زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د يوې تــــودې نارې په هيله هيله
يــــوه لمبــه د تمنـــا يمه زه

ته خو لاښه يې چې د کانې جوړ يې
زما زړه غوښه ده دردونه ګالي
که د يوه شپون په پښه که څوځ لاړ شي
لا يق يې دلتـــه بيا غمـــونه ګالي

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلرمه ترانه

ستر ګې مې اوښکو نه توفان خوځوي
توفان چې وخوځي خـــو لار باسي
چونغـــره څومـــره به‌مې زړه وايه
يـــــوې نارې تـــه انتظار باسي

زما مغزو کې يوه غـــوغا خوره ده
رانه سرپړې يو څــــه اور راکړه
دا ډېـــوه ګئ د توفان توان نلـري
ددې سا تلو ته څـــــه زور راکړه

ستا په بادو کې يوه نغمه رارسي
نه پېړم څه وايي خـــو شور لري
له يخـــو يخـــو اوسېليو ســره
يو سوځـــوونکی غلی اور لـري

کله چې غم په ما غور ځن□ راوړي
ته زما په شونډو کې خندا خوځوې
زما په ستړي او ستـــومانه زړه کې
مينه د ژوند او دبقا خوځـــــوې

که ته د تېـــرو خاطـــرو پلار يې
يا دې په غېږ کې زمانې دي ويدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د شعـــر په ناپايـــــه سين کې
د ژوند دفکر زلزلې دي ويدې

دا خا طرې او زلزلې به څه وي
که نوي سوز او نوی شور نلري
ډيووو ته هسې لو ګيدل څه په کار
که د پتن□ لپاره اور نلري

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځمه ترانه

څه را روان دي نه پوهېږمه زه
چونغره بیا دې په سر لړې ښکاري
د غم تر تورو تورو وریځو لاندې
تمام بدن دې دړې وړې ښکاري

ګوره چې وریځې تو فانونه نشي
ستا په لمنه بزګـــــران پراته دي
د ساړه ژمي دبادونو وړا ندې
بر بنډ او وږي یتیمان پراته دي

هغه د شپون دلوخو کور چونغره
طاقت د باد او د تــوفا ن نلري
خپرې وریځې دې خورې ورې که
د ژمي زغم دې بیوزلا ن نلري

کله چې ته د واورو تاج کېږدې
سا ړه په خلکو یرغلونه کوي
دژمي تېزه او بې شرمه سپې لئ
په بوټینو باندې ظلمونه کوي

کله چې واورې کروندې کړي پټې
زموږ په مټ کې زور دکار شي غلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

چېرې چې غږ دزورور شي پورته
هلته خو تېره ده چې خوار شي غلی

لکه چې شپو کې د شپنو اورونه
د غره په شپولو کې لمبې وهي
زما نارام او مضطرب روح کې
ستا خاطرې هسې څپې وهي

که زمانې ستا سره لوبې کړې
ستا لوړ کمرونه که کلـــو ځپلي
زما تنکي تنکي اونوي افکار
د کونډو رنډو ا وسپلـــو ځپلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپېږمه ترانه

تښتم له ښار او له ښاريانو ځخه
چونغره غېږ کې دې يوه ځاله راکړه
په لوړو ټړو او کمــرونو کې دې
خپلو شپنو ســـره يوه تاله راکړه

هلته به مينه او ورورې شي پيدا
مرض د لوټ او د فساد به نه وي
تر هرې تيږې او پېچومې لا ندې
وېره د دام او د صياد به نه وي

چې شپه خوره شي ستا په لوړو ځوړو
زه به د زړکـــــو تـــــرانې اورم
يا به ورځمــــه په ورغالـو کې به
د زاړه شپـــون نه افسانې اورم

چې رمې وخوځي سبا راشي
زه به له لوړو نه سپېدو ته ګورم
يا به د ځوان شپونکي نغمې اورم
يا به دستر ګې راختو ته ګورم

چې لمر را تود شي په کمرو کې به زه
ديوې ځېړې سيورې ته ځان رسوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چینې یخې او رڼې اوبه بـــه
سوي کوګل ته په امان رسوم

ما ښام به ناست یم په یوه لوړه ګټه
له ســــره شفق ســره به رازوایم
یابه د دروي او شپېلۍ پـــه ژبـــه
قصـــه د زړه د ســــوزو ساز وایم

ګرزم به ، خاندم به، مستي به کوم
د غره له زرکو او هو سیو سره
غلام د هیچا د غــــرور بـه نه یم
خیرن به نه یم غوړ ما لیو ســـره

خپلو سپېڅلو آرزو ګا نـــو ته به
بې خونده شوی شرمېدلی نه یم
دورور تر پښو لاندې کوو سره به
لـــوړو ځایـــو ته رسېدلی نه یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اومه ترانه

اې دبادو او بارانو چونغره
اې د ږلیـــو او سېلو رانګو
اې د تاریخ د تاړاکو شهیده
د ویدو شویـــو عظمتو زانګو

کله چې ګورم ستا سپېرو تړوته
لکه یتیم ماشـــوم ژړا راځي
په تورو شپو کې ستاله پرښو څخه
یوه آشنا غوندې نـــوا راځي

همدا نــــوا زما په مړوایروکې
یوه بې تعبیره شان غوغاخوروي
زما په سترې او ستومانه زړه کې
یـــوه رنګینه تمنا خـــــوځوي

ته څومره خوږ یې دپلرو وطنه
زما دخا پوړو ورځو شپو وطنه
زما غوغا ستا له چوپیا نه پیدا
اې د الهام او تـــرانو وطنه

څومره به ښه وای چې پخپله خوښه
د سین په شانې مې سفر کولای

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مينه مينه مې له هـــــره ځايه
ستا لوړو ځوړو ته نظر کولای

د بېدردانـــــو بېدردي به نه وه
زه به وم عشق او آزادي را سره
د تا دمينې په نا پا يه سين کې
و فا او هيله او مستي را ســره

سوځمه سوځمه د رب لپاره
يو خوندور شانې پيغام راکه
د څو دردونو د ويـــو لپا ره
يو زرين مزی د الهام را که

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتمه ترانه

يو غمځپلى شان ځګروى راځي
چونغره ستا له شګو خاورو څخه
سېرې سېرې نغمې را رسي پسې
ستا له بادونو او له واورو څخه

ښايي له سر د کنشکا څخه به
هوس د تخت او د ملکونو وزي
يا به حسرت د درست جهان دنيوو
د ده له زړه نه په آ هــونو وزي

يا به په هغو ورارو بورو ژاړي
چې ده يې ورونه او زمن وژلي
يابه د هغو خلکو عذر کــوي
چې ده په مينــــه دوطن وژلي

يا بــــه د ژوند په بې ثبا ته دوره
اوس پس له مرګه افسوسونه کوي
يا به په تل کې دنمجنو خاورو
د ورکـــو خلکو تپو سونه کوي

يا به له دې اوږدې چوپيا وي په تنګ
زړه بې هوس د څو ا مرونو لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

يا به له خاورو راوتل غـــــواړي
مينه رغبت به د قصرونو لـــري

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوې څپه

(c) ketabton.com: The Digital Library

با غوان ته

څومره هوسېږم دې تازه تازه ګلا نو ته
دې نویو ځوانا نو ته
ګوره اې با غوا نه چې د تندې طا قت نلري
تا ندې یې نازکې دي

ساته یې خاطر تر څو چې لوی شي غوټۍ وسپړي
لا ندې ریښې وتړي
مینه د چمن یې په رګو پلو کې پلنه شي
بیا ګوره توفان درنګ

خوانه یې پلوشې او اغزي او ځوځان لري که
دا دښمنا ن لرې که
پرېږده چې آزاده هوا چم دجلوې وښیي
دې ښکلو ګلانو ته

کله چې د ګلو په څپو کې چمن وخا ندي
یعنې وطن وخاندي
بیا دې زمانه په موږه هرڅه چې کوي کوي
بل ارمان به نلرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پيغا م

تېر به شي کلونه ، مگر نه به شي
زما دغه رنگيني تراني هېرې
محو به شي گور زما
کلی زما کور زما
مړ به نشي اور زما
تل به زه غږېږمه شعرونو کې له کام سره

دا دبېدردۍ او نا پوهۍ څپې
زما هنر او مينه غرقوی نشي
تل به دافغان بچي
پورته دباميان بچي
ښکته دسيستان بچي
لولي زما سندرې له آغاز او له انجام سره

زما ولس به يو سي هيوادونو ته
زما دترانو ښکلي رنگين گلان
تل به د پښتو ژبه
دا دلويو غرو ژبه
دغه د درنو ژبه
ساتي زما شعر له فکرونو او مرام سره

اې زما دځوانۍ تودو تودو هيلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

نړۍ دشعر ابدي کورته
يو سئ ولولې زما
پټې زلزلې زما
اوښکې قا فلې زما
وروستو زمانو ته ددې عصر له پيغام سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

سور ژوند

کا شکې شرنګ دیوه رباب کې
یوه رنګینه ترانه‌وای
یا دیار دڅنګو ول کې
یوه مسته شان څپه وای
یا د ښکلو په محفل کې
سو ځېدلای یوه ډیوه وای
کاشکې سترګو دیتیم کې
د سرور یو شغله وای
یا په زړه دیوه مایوس کې
یوه هیله یوه اسره وای
کا شکې درمند دستم کې
بله شوې یوه لمبه‌وای
یا په سر دمستبد کې
نا سور شوې یوه دانه وای
نه دغه شوم نه هغه شوم
د ساړه ژوند بندیوان یم،
ګوره څوک به را نه خلاص کړي
دا بندونه ځنځیرونه

تورو وریځو غوړولي
په دنیا باندې وزرونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته به وايې چې خوځېږي
په آسمان کې دغم غرونه
دښادۍ طلايي ورو ته
بيالوېدلي ځنځيرونه
هديروته ورته شوي
دا زاړه زاړه ښارونه
په غوړو دزمانې کې
غم سور کړي دي سازونه
غرسپېره، بېديا سپېره ده
مړاوي شوي دي ګلونه ،
واړه غم دی واړه غم دی
له دې غم څخه ستومان يم
مرګه راشه ماآزاد کړه
له دې تور ساړه ژوندونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سلیمان پسرلی

د سلیمان په لوړو پرښو باندې
د تورو وریځو کتارونه خوځي
راته ښکارېږي د بهار په زړه کې
د پښتني مینې اورونه خوځي

بیا بهار راغی لېونی به شمه
د مستو نجونو خندنی به شمه
د لاله داغ به مې سارا ته بوزي
خوب مې لیدلی غرځنی به شمه

بیا دوطن د د ښتو کاڼي بوټي
زما په سترګو کې ګلان ښکاري
د لمـــر دلاندې دشبنم ځل کې
درست کاینات او ټول جهان ښکاري

مغرورې پېغلې د پیکي د پاسه
د سرو ګلونو کتارونه ایښي
د هغه ځوان لېر به په زړه باندې یې
د سارانۍ مینې داغونه ایښي

د ژرنده ګړي د بچو په لاس کې
بیا د لښتیو زېږ ګلان ښکاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مړاوو مړاوو او سړو شونډو يې
تر خه ترخه موسکي څپان ښکاري

سبړ را ته ښکاري چې بهار بل دی
يا زما تنده او خمــار بل دی
ليرېږي تر خې اوبه به څوک راکړي
په زړه مې اور دانتظار بل دی

يارانو لاره دسارا چېرې؟
ساقي تنګ شوی يم مينا چېرې؟
په دې بېخونده او ساړه ژوندکې
يوه رنګينه مشغولا چېرې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناكامه هيلې

اې زما ناكامه هيلو !
لرې لرې شئ له ما نه
هورې لريې په بېديا كې
د غمونو په چوپيا كې ،
ما نا كام ته
ما بد نام ته ،
بدمرغي چيچي غا ښونه

اې زما زړه زړه لېونيه، خندنيه !
نور مې مه سوځه بېځايه
د ځوانۍ له مشغولا نه ،
د گلرخو له وفا نه،
بې نصيب يم
زه غريب يم
چېرې زه ، چېرې عشقونه !

دا د هيلو كاروانونه، امېدونه
چې بهېږي را بهېږي
خندوي مې ژړوي مې ،
غولوي مې ،غولوي مې
يا هغسې
يا دغسې
پاروي زما دردونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نا آشنا نغمه

دا څه آوا ز دی ؟
د چا نیا ز دی؟
پرده د سا ز دی
او که اعجاز دی؟
نغمه شراب دی زه شرابي یم
یا زه کباب یم دا کبابي د ه

خراب خراب یم
کباب کباب یم
د ساقي لا س کې
گرو په شراب یم
عمر تېرېږي یارانو گورئ
پیا لې کړئ پورته چې نه ودرېږي

کاروان روان دی
زړه مې پرېشان دی
ویرژلی ژوند مې
په ماتاوان دی
نا مرا ده عشقه زه دې بر باد کړم
زه دې بر باد کړم نا مراده عشقه !!

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسوا مینه

سپوږمۍ دلوړو غرو له شا نه راخته راخته
سپینه رڼا په‌لویو دښتو خورېده خورېده
ورمې د ګلو له عطرونو سره
شپې د شپنو له آزازونو سره
نشې د میو له جامونو سره
زما په لاسو کې ځنځیرونه دګناه اچول
توبه وه ماته

زه د نېشې له پیچ و تا به اوښتم اوښتم
دا د مچکو له ګرمیو تاوېده تاوېده
ماله سرکشو ګناهونو سره
دې د ځوانۍ له هوسونو سره
له ډکو ډکو ګیلاسونو سره
د وصل او مینې پر ښارونو چپاوونه وهل
حیا ویده وه

دا په مستۍ کې زماله غېږې ړنګېده ړنګېده
زه په سینونو د ګناه کې دوبېدم ډوبېدم
له تږیو تږیو ارمانونو سره
له ښکلو ښکلو عذابونو سره
د زلمیتوب له کړاوونو سره
د سباوون رڼا دستر پرده وڅیرله
مینه رسوا شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ارغوان سندره

دا د گلو امتحان دی
که په غرونو کې توفان دی
که د گلو ننداریې ته
سر جګ کړی ارغوان دی
چې بل فکر او نوی ذوق
نوی شور او نوی شوق
زما په شعر کې نښېږي

د سینونو په نغمو کې
د بهار په ترانو کې
د عشاقو په سینو کې
د گلونو په څپو کې
نوی شور، نوی آواز
نوی طرز او نوی ساز
آسمانو ته پورته کېږي

په رګونو د زمان کې
د خیالونو په توفان کې
د اشعارو په عنوان کې
د ځوانانو په ارمان کې
نوی خیال، نوی عنوان
سره لمبه د ارغوان
را تاوېږي او بلېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشنا ته

هېر کړه آشنا دا تېر عمرونه هېر کړه
باده در نيسه تېر غمونه هېر کړه
کاروان دعمر اشنا
کله درېږي کله صبر کوي
پياله کړه پورته چې مهلت کم دی

بيا به ځواني وي خو بهار به نه وي
يا به بهار وي دزړه يار به نه وي
زه له دې عمره اشنا
سخت اند ښښمن يمه او ويره لرم
له دې ظالمه انتظار کم دی

مهلت دعمر يوه برېښنا ده برېښنا
يوه غمجنه شان خندا ده خندا
په دې خندا کې اشنا
يو رپ لذت دی گوره لاړ نشي
چې افسوسونه بيا ثمر نلري

که زاهدان په سجاده ښه ښکاري
رندان بيخوده په باده ښه ښکاري
يوه گړۍ عقل اشنا
عذاب عذاب دی گوره پام کوه
چې افسوسونه بيا ثمر نلري

(c) ketabton.com: The Digital Library

را ځه چې ځان له يو جهان کو پيدا
ځو لېوني او ځو مستان کو پيدا
سارا ته لاړ شوا شنا
هېر کو دا واړه بند يزونه هېر کو
په بدمستۍ کې ځو نارې و وهو

زړه مې سارا پسې ژړاوي کوي
زما تېر عمر ته بنېراوي کوي
راځه چې وزو اشنا
وېرېږم لاره دسارا بنده شي
جنون به گرزي سر گردان را پسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسالنګ ترانه

په لمــــن د هند وكش كې
بيا د كار مـــــوزيك غرېږي
د مــــا شين تر دوړو لا ندې
د هيـــوادا نسان خوځيږي

د لته فكـــر د بقــــــادى
ژوندى شوى په سالنګ كې
ما ليــــد لي معجـــزې دي
د كا ر ګـــرو په كلنګ كې

غرونه غرونه به هـــوار شي
كار به وكـــــري ګلونه
سېل به ما رشي سين به واوړي
طبيعت بـــه شي پـــه ملونه

علم او كار ســـره يو شوي
ما توي دا سختې پـــر ښي
د سا لنګ له زړه نه با سي
د انسان د فكـــر كـــر ښي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوی چې نه هېرېږي

رحمن بابا:

خرقه پوش دی له شا هانو بې نیاز دی
سر تر پا یه حرارت دی سوزو ساز دی
د خیال دباغ دگلو یوه ورمه ده
د جذبو په آسمانونو کې پروا ز دی

خوشحال خټک:

یو سېلاب دی چې له لوړو را روان دی
د پښتـــو او پښتنوالي قهـــــرمان دی
ټیټ یې مه بوله غورځنګ وربا ندې مکړه
پس له مرګه هم د تورې تــــرجمان دی

حمید ماشوخېل:

د پښتو د خـــــورې ژبې یکه تاز دی
په ا یجاد د رنګینیـــو کې ممتاز دی
په هر بیت کې نخولي دي خیالونه
د ده شعر، شعــــر مه بوله اعجازدی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سم تګ

په سفر کې له کاروانه ســـره سم تګ
د پیـــړۍ په مقتضا قـــدم قـــدم تګ
کوم چې باسي توفاني بېړۍ له موجه
همدغه دی منتخب او محتـــرم تګ

بې موقع خندا

ما کتاب د تجـــــربې کې دي لیدلي
د غـافل په درما نـــــد ه لمبې ختلي
چا چې کړې بې موقع خوب و خنداده
د برېښنا په شانې یوه خنـداکې تللي

د دنیا لار

چې دنیا ځي په هغه لار بـــــه روان شې
په دې خپله لار به خپله ســــر ګردان شې
خود سري به دې له غرو څخه غور ځار کړي
بیا په تېره څه حاصل چې پشیمـــان شې

هندوکش ته

هندو کشـــه را روان کړه سېلاوونه
چې له توانه پورته شوي دي دردونه
د اشیا دغرونو تا جه د ر نه جار شم
څنګه نه سوځي د تا پلې او ر ګونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پټ خم

محتسب که هر څو چم د احتساب کړي
رند پوهېږي چې په زړه کې څه حساب کړي
په قبا کې يې پټ کـــړی خــــم دميو
که په خـــوله هر څو وردونه د ثواب کړي

دهر چا جهان

دا جهان که هر څو لوی او سورور دی
خو دفکـر تاخت و تاز ته يو بخر دی
دغه يوه قطره شبنم هم ترې خلاص ندی
چا ته او ښکه د شبنم، چا ته گوهــــــر دی

دعا

ربـــه را ولې توفـــان، توفـــان د کـار
نـــوی نسل او طبقــــــــه د ابتکار
موږه ننګ ددې وطن که په دار جګ شو
آلـــوده بـــه شي په مـــوږه هغـــه دار

طلا

دا طلا چې هر سړی يې په ارمان دی
دا قاتل د شـرافت او د وجـدا ن دی
فلز نه دی استبدا د دی تجـــاوز دی
د بشر په عوا طفـــو کې شيطان دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سړې ورځې

په سحر کې رڼايي د ژونـــدون نشته
په ما ښام کې شور دعشق او جنون نشته
هـــــره ورځ له بلې ورځې ســـړه کېږي
په سبا کې حـــرارت د پـــرون نشته

پښتنو ته

د نجات د قافلې له ســـره هېــــر شوې
دژوندون ساحل نه پټو ستر گو تېر شوې
دتوفان په څپو ډوب شوې خوار پښتونه
د نفاق په سېلاوونو کې چا پېـر شوې

...

خدا یه ماله د کلام زور او تأثیـــر را
رسا عقل، پاک ایمان ،قوي تدبیر را
یا نجات د وښیارئ له غمه را کړه
لېونی مې کړه ددې هنـر اکثیر را

ظالم ته

جګ ولاړ به دا اسمان وي ته به نه يې
همدا راز به دا جهان وي ته به نه يې
خلقې به ستا له ظلمه حکایت کړي
آسوده به مظلومان وي ته بې نه يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابدي شرم

زه له مرگه نه وېرېږم، نـــه وېرېږم
دلطيفې سا په جال کې نه بندېږم
که دځوانې معرکې پهلوان نشم
ترابده به په خاورو کې شرمېږم

ژوند

ژونـــد دماتو او سپليو سلسله ده
يا دخــو خندا ژړاوو قافله ده
يوه برېښنا د عدم په تورکوگل کې
دسکون په اندامــو کې زلزله ده

شرق او غرب

شرق او غـــرب سره يو بل ته اوښتلي
نه پـــوهېږم زمانې بيا څــه کړلي
راته ښکاري دياغي انسان له لاسه
دې دنيـا له تباهۍ ســــره منلي

د پيسو مرض

هسې تللي يو دخپل ځان په غمو کې
دپيســو په تموج او توفـــــانو کې
که انفاس دمسيحا راشي علاج ته
مبتلا به شي په فکر د پيســو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندۍ خبره

او ښکې ندي چې له سترګو مې بهېږي
زړه مې ویلي شو له سترګو را تویېږي
که مې مړی یوه ژوندۍ خبره واوري
پس له مرګه به په خاورو کې نښېږي

دژوند پهلوان

بې همت وي چې له ژونده شکایت کړي
لېونی وي چې د تېـــرو حکایت کــړي
پهلوان وي چې د ژوند په معــرکه کې
موانع لري کوي او حــــرکت کړي

ستا دزلفوکړۍ

اې سپوږمیه ستا د حسن څه تأثیر دی
چې عالم دې دجلوې په دام کې ګیر دی
خیالات او الهامات او زما فکـــــر
یوه کړۍ د ستا د زلفــو د ځنځیر دی

ستا نظر

بیا مې زړه دتا دزلفو په دام ګیـــر شو
بیا مې خیال دتا په حسن کې اسیر شو
ستا نظر چې زندګي تـــرینه اوریږي
دلایق له سینې تېـــر شــو عالمګیر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې خونده ژوند

زموږ بېرنگه او بې خـونده ژوندبه تېر شي
سم ملت او نوی ژوند بـه را بر سېر شي
ولي هيڅکله بـه نشي چې لـه خلکو
زموږ بې رنگه او بې خونده ژوندون هېر شي

تا وده زېږي

هغه وخت چې کام له خوبه را بيدار شي
د وطن غرا و صحرا گل و گلــزار شي
زما خاورو لـــره راوړئ تا وده زېږي
گوندې وي چې مې هلوکي په کرار شي

بې عشقه زړه

که په زړه کې عشق د کام او هيواد نه وي
يا په مټ کې توان توفيق د جهـاد نه وي
هسې زړه او مټ د گور چينجو ته ورکړئ
څو عامل د بې ننگي او فســاد نه وي

لوی دښمن

که مې لاس په کان د زرو باندې بر شي
اور به بل کړم پې چې خاورې د ممر شي
تر هغو به د سکې بــدې پرې نږدم
څو يې نوم نشان له ځمکې نه بهر شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعقل غلامي

يا دعقل لاره خوشې کړه مجنون شه
د دنيا لـــــه مشاغلو را بيـرون شه
يا دعقل غلامي ته ځـــان تيار کړه
سقرات شه، ارستو، افلاتـــون شه

دخان خر

کوم ملت چې خر دخان وي ملت نه دی
چې دخپل قوت نادان وي ملت نـــه دی
چې د نـــــورو له ويا لې څخـــه ويرېږي
او غـــافل دخپل توفــان وي ملت ندی

زما قلم

زما قلم به هله لوړ او محترم وي
چې دښمن داستبداد او د ستم وي
چې دخلکو د دردو رازونـــه وايي
خدا يه وي به چې هغه زما قلم وي

زوړ نظا م

مکتب غم، اداره غم، کلی او کـــــور غم
ميندې غم، پلرونه غم، نيايي او ترور غـــم
د زاړه نظام له ظلم او لــــه فساده
په وطن باندې را گرزي کور په کور غم

(c) ketabton.com: The Digital Library

انقلاب ته

رب دې راوله اې پلاره انقلابه
اې زموږ عالي مکتبه اې کتـــابه
دا وطن په ظلم هسي خراب شـوی
چې فاسد دی له یوششه تر تهدابه

انقلابي سر

سر هغــه دی چې په اور دانقـــــلاب کې
په لمبو کې ، په توفان کې، په سېلاب کې
دمــــــزدور او د بزگـــــر د حق لپاره
ځړېدلی وي ددا رپه ســــره تناب کې

نن او پرون

دنن اوښکې دسبا ورځې توفان دی
دنن طفل د راتلونکي پهلـوان دی
ددنیا په زور غـــــــره نشي حاکمه
ستاجهان سبا دبل سړي جهـا ن دی

انسان ته

هلکتوب په لوست اولیک کې درنه تېر شو
په ځوانۍ کې حرص د مال درنه چاپېر شو
په زړښت کې سمه شمه د سهــــــا ریې
څوک چې زوړ شو ناتوان، چې مړ شو هېر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قربانۍ ځای

په کوم ځای کې چې د علم ډیوه بل شي
یا د فکر لمبه وخوځي جل بل شي
د پتنګ په شانې ځان ترینه قربان کړه
چې سینا دې له ایرو څخه خجل شي

ځوان او زوړ

ځوان هغه وي چې د ځوان فکر خاوند وي
نه هغـــه چې د اوهامو په دام بند وي
سل ځوانان دې تر هغه زاړه قربان شي
چې خاوند د نوي رنګ او نوي خوند وي

له ځوان څخه ګیله

ځوانه ډېر ډېر ګیله من یم ستا له کاره
ستا له فکره، ستاله پوهې، ستاله ډاره
په نغمو کې دې د ژوند سندره نشته
کام ته نه شې پوهولای سمه لاره

پا څېږه زلمیه

ستا په مخ باندې جهان ګل و ګلزار دی
ستا په مټ د ژونـــدانه دار ومدار دی
د غفلت له خوبـــه پا څېږه زلمیــــــه
چې جهـان دې دجلوې په انتظار دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوطن ځوان

هغه ځوان چې د وطن په درد سوځېږي
که سل ځله پر مخ لوېږي پورته کېږي
ما ترې زر ځله قربان او صدقه کړې
چې د مرګ په پوله نا ست دی لا خوځېږي

فرعون ته موسا

ظالمان که فرعونان وي ته موسا شه
دناتوان او دمظلوم د لاس عصا شه
سر کشان که په نشتر زړونه زخمي کا
ته ملهم او د زخمي د زړه دوا شه

د ځواني عقيدې پهلوان

نه په ځوان عقيده من يم نه په زوړ
نه په لوڅ او نه په وږي ، نه په موړ
چې د ځواني عقيدې پهلوان ته وي
پسې نه ګرزم که ګرم وي که سوړ

له خلکو سره يو ځای

ځوانه ځان لپاره ژوند څه ژوندون نه دی
ګوره پام کړه دا سبا دی پرون نه دی
څو د خلکو په غمونو کباب نه شي
هغه تيره د سارا ده ، لړمون نه دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ربنتونی ځوان

ځوا ن هغــه دی چې فا تح له دنيا تېر شي
نه هغـــــه چې په دامونو کې چا پير شي
چې کړه وړه يې يا د ګا رونه شي تا ريخ ته
نه هغـــــــه چې له پيړيو څخه هېر شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اروپايي شاعران

(c) ketabton.com: The Digital Library

اروپا يي شا عران

له څه مودې را دورې مې غوښتل له اروپا يي شعرونو سره دځوانو پښتنو شاعرانو او ليکوالو د بلدولو لپاره د اروپا يي شاعرانو ځيني شعرونه په پښتو شعر تر جمه کړم مگر د وخت تنگسيا دا هيله وځنډوله .اوله شپږو میا شتو را په دېخوا ددې هيلې د پوره کولو شونتيا لاس ته راغله او ما دغه کار پيل کړ او اروپا يي شعرونه مې لکه د هغوی اصل پښتو ته را واړول . ددې زيا ر د لومړنۍ نمو نې په ډول مې د « پوشکين »، « لرمنتوف » او« پتوفي» څو شعرونه د دوی له لنډې پېژندگلوۍ سره په همدې دفتر کې وړاندې کړل . البته بېلې ژبې حتی يوه وا حده ژبه هم چې کله په متفا وتو فرهنگونو کې سره جلا شوې وي ، تر عامو اشترا کوتو ور هغه خوا ، خپلې ځا نگړې او جلا مقولې اصطلاحا ت او فر هنگي احکا م لري چې له نورو ژبو سره د هنري راکړو ورکړو او دژباړلو او را ژباړلو په چاره کې ستونځې را منځ ته کوي او حتی کله دغه راکړه ورکړه ناشوني کوي او هغه متل رښتو نی کېږي چې وا يي :« د شعر ژبا ړونکی خا ین دی.» ما د ژبا ړل شويو شعرونو د وزن او غاړه ايزې ځا نگړتيا او دقا فيو درعا يت لپا ره کله يو لفظ يا جمله په ژباړل شوي متن با ندې زياته کړې ده خو ددې لپاره چې دتر جمې امانت رعا يت شي هغه مې په قوسونو کې دننه را وستي دي تر څو اصلي متن بې در که نشي .

د پتو في له «غروب » او د لرمانتوف « دژوند جا م » نه پرته ، په نورو ټولو شعرونو کې د هغوی د وزن، قا فيې او سندريز آهنگ اصا لت سا تل شوي دي او بې له هر راز فني تصرف څخه ، د خپلو ژبو په اصلي رنگ کې پښتو ته را اړول شوي دي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

الکساندر سرگیویچ پوشکین

ستر روسی شاعر الکساندر سرگیویچ پوشکین د ۱۷۹۹ کال د جون د میاشتې په شپږمه نېټه په مسکو کې زېږېدلی دی . خپل لومړني شعر یې له لومړنۍ زده کړې وروسته ، په لېسه کې وواېه . له زده کړې وروسته دبا ندینیو چارو په وزارت کې په کار بوخت شو ، خو خپل ټول وخت یې په ادبیاتو تېر کړ . په ۱۸۲۰ م کال کې د «روسلان او لودمیلا» خپرېدو ډېر شهرت ور کړ.پو شکین لا زده کوونکی و چې انقلابي ټولنې ته نېږدې شو او ددې ټولنې مفکورو دده په ټولو آثارو اغېزه وکـــــړه . پوشکین دخپلو څرگندو انتقادونو له کبله یو ځل د روسیې جنوب ته او بل ځلي یوه کلي ته تبعید شو .

په ۱۸۲۵ م کې د روس نظامي افسرانو یو ناکام بغاوت وکړ . ددې بغاوت څخه وروسته تزاري حکومت غوښتل پو شکین خپلې خوا ته جلب کړي نو له تبعید څخه یې بېرته را وغوښت خو پو شکین د پا څون دمفکورو پلوی پاتي شو او په دې وخت کې یې داسي شعرونه ولیکل لکه « سایبیریا ته » چې په دې مجموعه کې چا پ شوی دی . له همدې کبله د روسیې دمرکزو اک لرونکو ، له ده څخه کرکه کوله ، او دده په ښځه یې تو ولگاوه . ددې تورونو په نتیجه کې پوشکین د یوه فرانسوي نظامي افسر سره چې د تزار په چوپړ کې و ، په مخا مخ دوئل کې ټپي شو او دوه ورځې وروسته مړ شو . دا واقعه د ۱۸۳۷ م کال د جنوري په ۲۷ پېښه شوه . پوشکین تر اوسه د روسیې د ادبیاتو تر ټولو ستر او محبوب شاعر پاتي شوی دی .

دپوشکین ستر آثار دا دي:

په شعر کې د « یوگني اونیگین»منظوم ناول ،« پولتاوا » ، «مسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپور»، او په نثر کې د «دبروسکي» او د «کپتان لور» ناولونه او نور .

انعکاس

کوم وخت چې په لوی ځنګله کې غبږ دځناورو شي
یا چې د تـــرم له خولې نه پورته یـــوه خبـــــره شي
کوم وخت چې له وریځو نه، د تالندې آواز شي خور
یا دغـــونډۍ شا نه کومـــه پیغله په سنـــد رو شي
ته په تش ما حول کې بیا هغـــه غبر ګـــــوې بېـــرته
هر چا ته د خپلې خـــــــولې خرې اوروې ببېرتـــه

ته په غـــــبر د تالندې ، بربښنـــــا او د ځپـــو خبر
ته په (ســـویو سترو) آوازونـــو د شپېـــــو خبر
ته هـــــر چا او هـــــر شي ته ، دده دغبږ ځواب وایې
ته د تولـــــو واړو پـــــه نغمـــو او ترانـــو خبــــــر
تا ته مګـــــر څــــوک ستا د سنـدرو ځوا ب نه وايي
اې شــــاعره یو ستــــا د خبرو ځــــواب نــه‌وا یي

(c) ketabton.com: The Digital Library

انچار

د سوځووونکو شغلو دلا ندې
په یوه وچه لویه بېد یا کې
انچار ولاړ دی او پیره کا ندي
یوا ځنی دی ټوله دنیا کې

دې ترږیو د ښتو دی زېږولی
د خپل غضب په ورځو شپو کې
بیا هرې ځانګې تې څڅولي
زهر په پا ڼو او په ریښو کې

بیا چې ګرمي شي ، دده له ښتو
اوبځن زهرونه ورو ورو څڅېږي
خو چې ما ښام شي ، په پلنو دښتو
زهر شي غوټه را ته ځلېږي

که یوه ګر زانده وریځ پیدا شي
او په دې ونه را وورېږي
دونو ځانګو نه، بیا جلا شي
د زهرو ځاځکي ، په ریګ څڅېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ ــ انچار: د زهرو ونه

شد يد يو امر يو سړي بل ته
ور کړ چې لاړ شه تر اې انچاره
هغه هم لاړ شو ، دغه اجل ته
او بېرته راغی تر بل سهاره

دمرګ شوده يې راوړه ناچاره
هغه ظالم ته له مجبورۍ نه
پر مخ يې راغله دخولو لاره
حال يې خراب شو له کمزورۍ نه

پر خاورو پرېووت تر کېږدۍ لاندې
لکه چيچلی چې وي تورمار
پړ مخ د خاورو ، په ځمکه باندې
په پښو کې مړ شو دخپل سرکار

په هغو زهرو يې آلوده کړل
ظالم فاتح دمرګي غشي
بيا يې ملکو ته د ګاونډيانو
دمرګ لپاره هغه کړل خوشي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وريځ

اې دورک شوي توفان ،وروستۍ وروستۍ وريځې
همدا يواځې ته يې ، په شنه آسمان کې خوځې
ا يکې يواځې ته يې، چې غمجن سيورى کوې
يواځې ته (په موړه) ، خوشحا له ورځ غموې

يوه شېبه مخ کې دې وه، مخه دهسک پوښلې
او هيبتنا کې برېښنا، ته وې پـــــه غېږ نيولې
مبهمه تا لنده دې ،(زموږ پر سر) کوله
نا روغه ځمکه دې هم، په باران او بوله

ورکه شه وخوځېږه، اوس ستا موده پوره ده
توفان تري تم شوى ، او ځمکه هم تازه ده
د ونو پاڼو باندې ، باد تېروي لاسونه
او له آسمانه شړي ، د ستا خواره پوځونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ک... (۱)

هغه خوږه شپېه په ياد ده زما
چي مې نظر کې ته له ورا شولې
لکه يو ښکلی الوتونکی خيال
لکه يو پاک ښايست پيدا شولې

ډېر وخت د تا لطيف آواز راته
د نامېندۍ دغم اوږدو شپېو کې
ښکلی تصوير مې دې په خوب ليده
د شور ما شور په بدو اندېښنو کې

کلونه تلل، ياغي ټکان د توفان
پو او پنا کړل پخواني خوبونه
ستا آسماني صورت او ښکلی آواز
هېر مې شول واړه (لکه هېر خوبونه)

په لري ځای کې ورو ورو ورځې زما
په تياره بند کې تېرېد لې هدر
نه بل ژوندون، نه بل الهام، نه مينه
نه بل معبود ، اونه داوښکو اثر

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ ــ ک...: دشاعر دمعشوقې پټ نوم

روح ته مې وخت دوېښېدو راغلی
بيا مې نظر کې ته له ورا شولې
لکه يو ښکلی الوتونکی خيال
لکه يو پاک ښايست پيدا شولې

زړه مې رپېږي دخوښۍ له زوره
ځکه چې بيا يې شول ورک شوي پيدا
هم يې ژوندون، هم يې الهام، هم مينه
هم يې معبود، هم يې دمينې متا

(c) ketabton.com: The Digital Library

سایبیریا ته

د سا یبر یا د ځمکې ز ړه کې
و سا تئ خپل ویاړ جن زغمونه
ستا سو غمجن کار به ورک نشي
نه د افکارو   لوړ پروازونه

هیله چې خور ده د بدمر غیو
بیا به د ستا سي تیاره زندان ته
سترزیري خپو ر کړي د خوشحالیو
مطلوب فر صت به را شي زما ن کې

مینه دو ستي به ستا سي مکا ن ته
له تیا رو ورونو در ننه کیږي
لکه دا اوس چې ستا سو زندان ته
زما غږونه آزا د   آزاد رسیږي

مات به شي واړه دا ځنځیرونه
بندیخانې به ړنګې شي بېرته
وا به ورئ ورو کې هر کلیونه
ورونه به در کړي توري په بیرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژمي ما ښا م

آسمان تیاره دی واورین توفان کې
په گردلو کې واوري څرخېږي
د ځناورو په شان سوران کي
د ما شومانو په څېر ژړېږي

کله یو واري زوړ بام د پا سه
خورو وښو کې په شور ما شور شي
لکه ناوخته پردیس نا څا په
کړ کۍ وهي ، غلط ترې لور شي

زموږ غریبه زړه جونگړه
سخته غمجنه ، زیا ته تیا ره ده
پر تا زما بلهٔ کۍ [۱] څه له
د کړ کۍ مخ کې چوپیا خوره ده؟

یا د توفان کړیکجن آواز کې
یې سترې شوې ، ستوما نه شوې
یا د سنیو د څرخ آواز کې
د خوب په ټال یې پریشانه شوې

---

۱ ـــ بلهٔ کۍ: د بلهۍ اسم تصغیر دی، له دې څخه دېو شکین مراد خپله دا یي ده چې دی یې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړکتوبه روزلی او لوی کړی دی.

اې زما د خوارې ځوانۍ ملګرې
راځه چې وڅښو دا شرابونه !!
راځه چې غم ته پیالې کړو سپرې
یو څه خوشال کړو خپل غمجن زړونه

ما ته سندره د مرغه(۲) وایه
چې څنګه او سي نورو ملکو کې
ما ته سندره د پېغلو وایه
چې او به وړي سهار سپېدو کې

آسمان تیاره دی واورین توفان کې
په ګردلو کې واوري څر خېږي
د ځناورو په شان سوران کې
د ما شو مانو په څېر ژړېږي

اې زما د خوارې ځوانۍ ملګرې
راځه چې وڅښو داشرابونه
را ځه چې غم ته پیالې کړو سپرې
یو څه خوشحال کړو خپل غمجن زړونه

---

۲ ــ یوه فلکلوري منظومه ا فسا نه ده چې دایي به د پوشکین په ما شومتوب کې د هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویده کولو لپاره ورته ویله .

اریون (۱)

موږه ډېر وو په بېړۍ کې
دراوه ځینو بادبان
نورو ګردو په یو آن
پارو ګان وهل بېړۍ کې

زموږ پوخ رهبر چوپیا کې
پر سکان تکیه کوله
او بېړۍ یې چلوله
د سکوت په منتها کې

زه ډاډه ویسا په ځان
او سندرې مې ویلې
ما ښوګانو اوربدلې
ناڅاپي راغی توفان

واړه مړه شول په بېړۍ کې
برېښنا، تالندې، توفان
زه مرموزه غزلخوان
یوائې واچولم زۍ کې

---

۱ ــ اریون : دلرغوني یونان یو شاعر دی. افسانه روایت کوي چې یو وخت سمندري غلو داریون په بېړۍ با ندې حمله وکړه ، یرغلګرو غوښتل چې اریون مړ کړي او مال یې ولوټي . اریون اجازه وا خیسته چې تر مرګ د مخه خپله سند ره وواییي . اریون سندره وویله او ور پسې یې ځان سمندر ته وغورځاوه . سمندري « دلفین» چې داریون سندرې یې په زړه سخت اغېز کړی و، هغه یې وا خیست او د سمندرڅنډې ته یې ویوست . پو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکین دا ترا نه د خپل وخت په ځانګړو پیښــو با ندې لیکلې او همغو ته پکې اشاره کوي.

بولـــــم تېرې تــــــرانې
د(رانه)لمر وړانګو لاندې
دیوې لویې پر ښې وړاندې
وچـــوم لندې چــــامې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بندي

زه ترشایم د جالونو دلندې بندیخانې
تماشه کوم په بند کې دیوې ځوانې باښې
ارمانجن اشنا له ورایه رپوي خپل وزرونه
خوځوي ترکړکۍ لاندې ډک له وینو خوراکونه

کله ووهي مشوکه، کله ما پلو ته ګوري
لکه فکر کې یې کوم شی (غلی) زما لپاره ښوري
په کتو او آوازونو اشارې کوي وما ته
غواړي ووایي چې: راشه والوزو لویې فضا ته

موږ آزاد مرغان یو وروره، راځه وخت دی چې تېرېږي
راځه والوزو اې ځای ته چې ترورېځو غر ښکارېږي
هغه ځای ته چې هغه کې دښنه بحر ناظران یو
هغه ځای ته چې یوا ځي زه او با دېي خاوندان یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواکخ[۱] ترانه

ولي دخوښۍ آواز چوپ شوی دی
اې دساتېرئ سندرو پورته شئ!
تل دې نرمې پېغلې ځونې ښځې وي
موږ سره چې عشق درلودلی دی

ډ ک کړئ گيلاسونه خپل
تل د گيلاسونو ته
تېگو شرابونو ته
واچوئ گوتگۍ خپلې

راشئ گيلاسونه سره پورته کړو
تل دې وي شعرونه، تل دې عقل وي
و ځلېږه ته اې مقدس لمره!
هسې چې څراغ سپېدو ته ژېړ ښکاري
دغسي (غلط) او درواغجن حکمت
لمر دابدي عقل ته ژېړ ښکاري
خپله رڼا بايلي آخر ورکه شي
تل دې وي لمر، ترژمۍ دې ورکه شي!

(c) ketabton.com: The Digital Library

---

۱ ــ دلرغوني يو نان د شرابو او خوښۍ رب النوع .

پټه مينه

ما له تا سره لرله پټه مينه
ښايي مړه نه وي دا مينه زما په زړه کې
ځکه زه غواړم چې تا په تکليف نه کې
مګر تا به ربړوي نه دغه مينه

ما له تا سره لرله غلې مينه
په چوپيا کې په حسد او محجوبۍ کې
دا سي پا که حقيقي سپېڅلې مينه
خدای کړي نوريې ولري هومره پا کۍ کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د يادگار څلی

مامجسمه ده جوړه کړې ځان د پاره
پته به وانښه نه کړي هغې ته د ولس لار
پورته اوچت شوی دسکندر تر يادگاره
څلی زما د کار

هيڅ وخت به مړ نشم ځکه روح به مې سندرو کې
زياته تر بدن پاتې شي تل به وي ژوندۍ
يو شاعر که پاتې وي ژوندی به يم خبرو کې
پر ټوله نړۍ

لويه روسيه به گرده پېژني زما مقام
هر روسی ملت به زمانوم وړي په ښاغلي شان
واړه سلاوان او تنگوسان او فنلنډان په کام
کلمک دبيابان

ډېر وخت به له دې سببه يم په خلکو گران
چې مې په خپل وخت کې ښه احساس که را بيدار
ظلم کې مې ياده آزادي کړه او احسان
ومې غوښت په خوار

بايد د شاعر مهارت کېږدي خدای ته غاړه
نه له چا وډار شي نه پابند شي د احسان
ومني ستاينه وي که توروي په ځان دواړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لر شي له نادان .

لرمانتوف

لرمانتوف(۱۸۴۱ م ـ ۱۸۱۴ م) دروسيې دادبيا تو تر ټولو لوړه رومانتيکه څېره ده . دې ستر ادبي نابغه تش ۲٦ کاله ژوند وکړ او که چېرې ژوندی پاتې شوی وای خامخا به د يورپ په شاعرانو کې بې سا ري مقام ته اوچت شوی و .

لرمانتوف په ۱۸ کلنۍ کې د تزار گارد ته داخل شو او دعمر په ۲۲ کلنۍ کې يې « د شاعر مرگ» مشهور او بې ساري شعر د پوشکين د مرگ په منا سبت وليکه او له همدې وخت څخه يې شهرت ته مخه کړه . دی دخپل وخت په رژيم باندې دانتقاد له کبله قفقاز ته تبعيد شو . دی هم د پوشکين په شان په دوئل کې وږل شوی دی . دده په باره کې ويل شوي دي :« يو مرغه و چې له جنته راغلی و او په لنډه موده کې چې د قفس زنداني و، داسي نارې يې وکړې چې له جنته راتلې.» مادلته په چونغر کې دده شپږ شعرونه پښتو کړي دي .

د لرمنتوف تر ټولو مشهور آثار دادي : په قصيدو کې « ديمون» او« مه څېری» . په ناولونو کې د« پيړۍ قهرمان» او په منظومو ډرامو کې « مسکو».

(c) ketabton.com: The Digital Library

بادبان

يوائحي يو بادبان د سمندر په شنه غبار کې
له لرې متهکې ښکاري او سپينچک شاني ځلېږي
په لرې هيوادو کې څه تپوس کړي څه شی غواړي؟
په خپل ښکلي هيواد کې(خدازده) څه ترې پاته کېږي
بادونه غورهار کړي ، څپې يوه په بله اوړي
شا تير د بادله زوره يوه خوا بله خوا کږېږي
نه، نه ! په سمندر کې نېکمرغي نه لتوي
او نه له نېکمرغۍ نه چېرې تښتي يا پټېږي
تر سپين باد بان دلاندې شنې رڼې اوبه د بحر
له پاسه يې د لمر زرينې وړانگې پې خورېږي
ليکن ياغي باد بان د توفانو هوس لري
ممکن په توفانو کې نېکمرغي موندله کېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دژوند جام

په پټو سترګو مو شونډان دژوند په جام ايښي
د هيلو لارکې مو ګام مونه ټول ناکام ايښي
موږ ه بې ځايه تودې اوښکې تويوو ورباندې
غمي د اوښکو مو د جام په زيو خام ايښي
دمرګ شپبه به زموږ له سترګو پرده لرې کاندې
وابه خلي ټول هغه چې موږ ځانله تمام ايښي
هاوخت به پوشو چې دژوند جام لا پخواتش و
موږ غولېدلي وو کنه دی په رښتيا تش و

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمر

طلايي وريځي د لـــــو کمرې
په سينه باندې شپه کــــړله تېره
سبا د وخته لوبغاړې وريځـــه
په شنــه آسمان کې لاړله لري

په کمــــر پاتي يولوندا ثر شو
يکي يوائي هلتــــــه ولاړ و
په يوه ژور فکـــــر کې لاړو
چوپې صحرا ته په ژړا ســر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وريځې

د اسمان وريځو تل پر دېسانو !
په شنه آسمان کې د در لـــــړونو
زما په شانې تل سر گـــــــردانو
له گران شمال نه جنــوب ته تلونو

څوک شړي تاسي؟ آیا تقدیر دی؟
یا پټ حسد دی، یا ښکاره کېن دی؟
آیا د جرم دغه تأثیر دی؟
یا د دوستانو تور او ناورین دی؟

نه هسې نه ده ، پټو (۱) خپه کړئ
ستاسي نه حس شته او نه دردونه
همېش آزادې ، همېش سړې یئ
نه مو وطن شته ، نــــــه تبعیدونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ ـ پتو يعنى پتيو او كروندو په خپلې بې بدلونه بڼې خپه كړئ او لېږد ته يې وهڅولئ.
شاعر غواړي د شعر په ژبه ووايي چې دلته ځمكه او ماحول يو رنګ او بې بدلونه دى .

• • • •

په لوخ غره كې دوحشي شمال دپاسه
ده ولاړه د كاج يكې يـــوا ځې ونــــه
له درانه خـــــوبه كـــږه وږه زنګېږي
د سپينكۍ واورې جامه وربا ندې پلنه

همېش خوب وينې چې لرې په صحرا كې
هغې سيمې كې چې لمر ترينه راخېژي
پر تاوده كمــــــــره غمجنه او يوا ځې
د خـــــــرما ښايسته ونه راشنه كېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

تش يو زه راځم پلو د لويې لار ته
په غبار کې د برينه لار ځليږي
چوپې دښتې غوږ نيولی خدای دربار ته
او يو ستـــوری هغه بل سره غږيږي

د آسمان هر يو شی دروند دی او متين دی
مځکه غلې ويده شوې شنه رڼا کې
مګر ولې زما زړه له غمو شين دی
ارماني يمه د کوم شي په سودا کې؟

د هيڅ شي منتظر نه يم له خپل ژونده
او نه کړم په هيڅ تېر شوي افسوسونه
آزادي غواړم يوائې له دې بنده
هېرېدو ته د ځان غواړمه خوبونه
مګر خوب، نه د لحد ساړه خوبونه
هسې خوب چې په کوګل کې مې رپيږي
د ژوند واړه طاقتـــونه، قوتـــونه
او سينه کې مې سا ښکته پورته کيږي

چې کړی، شپه ورځ، د مينې په باره کې
ما ته ووايي يو خوږ آواز سندرې
شنه څېړی مې سر د پاسه (په نخره کې)
سر راکوز کړي راسره و کړي خبرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پتوفي

ساندور الکساندر پتوفي (۱۸۲۳ ـ ۱۸۴۹)د مجارستان تر ټولو لوی شاعر دی او تش ۲۶ کاله ژوندیې کړی دی. پتوفي نه یوازې یو ستر شاعر بلکې د مجارستان یو ستر ملي اتل هم دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غروب

لمر لکه مړاوی ګل د ځمکې په لور
سر ټيټوي او ښکته کېږي پسې
دده له سره او طلايي جام څخه
ورو ورو د نور پانې تويېږي پسې
د دنيا ګی له شوره ډکه ورځه
ورو ما ښامېږي او چوپېږي پسې
په دې ما ښام کې دناقوس شرنګهار
غوږ ته له لري رارسېږي پسې
دا څه زړه وړونکې آسماني نغمه ده
چې له دې ستورې را بهېږي پسې
له هغه لري ښايسته ستورې!!
له اې آزاده وارسته ستوري!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

يادونه :

د پوشكين او لرمانتوف شعرونه د افغانستان را ديو د روسي تر جمان او سلاكار
« ايگور سو چنكو » په مرسته او زيار پښتو شوي او مؤثق شوي دي ، كه څه هم هغه اوس پور پريكړى او هغې نړئ ته تللى دى خو زه د ژوند تر پايه دهغه ددغه احسان منونكى يم.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library